

İQTİSADİYYAT

www.iqtisadiyyat.com

Həftəlik iqtisadi, ictimai-siyasi, müstəqil qəzet

Qiyməti razılaşma yolu ilə

Qəzet 1999-cu ildən çıxır

“QLOBAL DÜNYA NİZAMINA TƏHDİDLƏR” MÖVZUSUNDA IX QLOBAL BAKI FORUMU İŞƏ BAŞLAYIB

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin himayəsi altında və Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə iyunun 16-da “Qlobal dünya nizamına təhdidlər” mövzusunda IX Qlobal Bakı Forumu işə başlayıb. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Forumun açılış mərasimində iştirak edib. IX Qlobal Bakı Forumunu açıq elan edən Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin həmsədri İsmail Serageldin sözü dövlətimizin başçısına verib.

Prezident İlham Əliyev Forumun açılış mərasimində nitq söyləyib.

Sonra Latviyanın sabiq Prezidenti, Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin həmsədri Vayra Vike-Freyberqa, Albaniyanın Prezidenti İlir Meta, Bosniya və Herseqovinanın Rəyasət Heyətinin sədri Şefik Caferoviç, Gürcüstan Prezidenti Salome Zurabişvili, Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının Baş direktoru Tedros Adhanom Qebreyesus, Türkiyənin sabiq Baş naziri Binəli Yıldırım, BMT-nin Cenevrə bölməsinin baş direktoru Tatyana Valovaya, Ərəb Dövlətləri Liqasının baş katibi Əhməd Abul Qeyt və Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin həmsədri İsmail Serageldin çıxış ediblər.

Forum işini panel iclaslarla davam etdirib.

Qeyd edək ki, Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzi global problemlərin həlli yollarını araşdıraraq və bu barədə dünya ictimaiyyətini məlumatlandıran mühüm beynəlxalq mərkəzə çevrilib. Məhz bunun nəticəsidir ki, Mərkəzin təşkil etdiyi tədbirlərə maraq ildən-ilə artmaqdadır. Bu dəfə “Qlobal dünya nizamına təhdidlər” mövzusunda həsr olunan Qlobal Bakı Forumunda 50-dən çox ölkənin, eləcə də nüfuzlu beynəlxalq təşkilatların nümayəndələri iştirak edirlər. İyunun 18-dək davam edəcək Forumda global dünya nizamını təhdid edən mühüm problemlər, o cümlədən dünyada təhlükəsizliyin və sülhün təmin olunması üçün perspektivlər, enerji təhlükəsizliyinə yaranan təhdidlərin həlli yolları, həssas bölgələrdə sülh, əməkdaşlıq və integrasiya, qloballaşan dünyada artan ədalətsizliklər, yoxsulluğun qarşısının alınması üçün qida və kənd təsərrüfatı sektorunun transformasiyası kimi mühüm mövzularda səmərəli müzakirələr aparılacaq.

İyunun 16-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Gürcüstan Prezidenti xanım Salome Zurabişvili, Albaniya Respubli-

kasının Prezidenti İlir Meta, Bosniya və Herseqovinanın Rəyasət Heyətinin Sədri Şefik Caferoviç, Türkiyə Respublikasının sabiq Baş

naziri Binəli Yıldırım, Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının Baş direktoru Tedros Adhanom Qebreyesu ilə görüşüb.

PAYTAXTIMIZDA SÜRƏT, HƏYƏCAN, MÖHTƏŞƏM AZƏRBAYCAN QRAN-PRİSİ

İyunun 10-12-də Bakı planetin bir nömrəli avtomobil yarışına 6-cı dəfə evsahibliyi etdi. “Formula-1” dünya çempionatının 8-ci mərhələsi olan Azərbaycan Qran-prisində ən məşhur 20 pilot 10 komandanın tərkibində 6 kilometr məsafədən ibarət 51 dövrəlik mərhələnin qalibi uğrunda yarışdı. 500 milyondan artıq tamaşaçı kütləsinə malik yarış 60-dan çox ölkədən çoxlu sayda azarkeş paytaxtımızda tribunallardan izlədi. Gərgin keçən mübarizə sürət həvəskarları tərəfindən böyük maraqla qarşılandı.

Qeyd edək ki, “Formula-1” üzrə dünya çempionatı 1950-ci ildən keçirilir. Artıq 72 ildir ki, bu yarış böyük infrastruktura malik olan ölkələrdə təşkil edilir. Bu cür tədbirlərin şəhərin küçələrində keçirilməsi təcrübəsi mövcuddur və belə yarışlar Monako, İspaniya, Sinqapur kimi ölkələrdə baş tutur. Hər il təşkil olunan “Formula-1” yarışları ayrıca Qran-pri mərhələsindən ibarət olur və ilin sonunda həm pilotlar, həm də komandalar arasında qaliblər müəyyən edilir. Cari mövsümün Azərbaycan Qran-prisində “Mercedes” komandasının heyətində Luis Ha-

milton və Corc Rassel, “Ferrari” komandasında Karlos Sayns və Çarls Lekler, “Williams”-ın heyətində Aleksander Albion və Nikolas Latifi yarışılar. “Red Bull Racing” komandasında Serxio Peres, Maks Ferstappen, “Alpha Tauri”-də Pyer Qasli və Yuki Tsunoda, “Alpine”-də isə Fernando Alonso ilə Esteban Okon mübarizə aparıblar. Bundan başqa, “Alfa Romeo”-nun heyətində Valtteri Bottas və Cou Quanju, “McLaren”-də Daniel Rikkardo və Lando Norris yürüşdə iştirak ediblər. Pilotlar Mik Şumaxer və Kevin Maqnussen “Haas”, Sebastian Fettel və Lans Stroll “Aston Martin” komandasının idman şöhrətini qoruyublar.

İki saata yaxın davam edən yürüşdə bütün rəqiblərini geridə qoyan “Red Bull Racing” komandasının niderlandlı pilotu Maks Ferstappen (1:34:05.941) “Formula-1” Azərbaycan Qran-prisinin qalibi olub. Onun komanda yoldaşı meksikalı Serxio Peres yarışı (+20.823s) ikinci sırada başa vurub. “Mercedes” komandasının britaniyalı pilotları Corc Rassel (+45.995s) üçüncü, Luis Hamilton (+71.679s) dördüncü olublar.

(davamı 8-ci səhifədə)

“BU QƏLƏBƏ AZƏRBAYCAN İDMANININ TARİXİNDƏ QALACAQ”

Bu sözləri iyunun 14-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Slovakiya keçirilmiş minifutbol üzrə Avropa çempionatının qalibi olan milli komandamızın üzvlərini qəbul edərkən deyib. **Dövlət başçısı qalib milli komandamızı tarixi qələbə münasibətilə təbrik edərək, bildirib:**

“Azərbaycanda idmanın inkişafı ilə bağlı çox işlər görülüb, ancaq bu günə qədər komanda idman növündə biz böyük uğurlara nail ola bilməmişik. Düzdür, bizim şahmatçılarımız iki dəfə Avropa çempionu olmuşlar, amma şahmat fərdi idman növüdür, sadəcə olaraq, komanda şəklində çıxış etmiş şahmatçılarımız bu böyük nailiyyəti əldə etmişlər. Ancaq oyun idman növlərində belə bir qələbə olmamışdır. Ona görə bu qələbənin çox böyük mənası var və əminəm ki, digər idman növləri üçün bu, çox gözəl nümunədir.

Düzdür, bu tarixi uğuru təkrarlamaq heç kim üçün asan olmayacaq, amma hər halda biz çalışmalıyıq ki, təkcə fərdi idman növlərində deyil, eyni zamanda komanda idman növlərində də Azərbaycan idmançıları beynəlxalq yarışlarda yüksək nəticələr göstərsinlər. Bildiyiniz kimi, fərdi idman növlərində isə bizim çox böyük uğurlarımız var, Olimpiya, dünya, Avropa çempionlarımızın sayı çoxdur və əminəm ki, artacaq. Beləliklə, komanda idman növləri-

nin inkişafı imkan verəcək ki, idmanın inkişafı hərtərəfli olsun.

Şadam ki, komandamızın tərkibi yerli idmançılardan ibarətdir - həm oyunçular, həm məşqçilər, mütəxəssislər. Bu, məni xüsusilə sevindirir. Onu da bilirəm ki, minifutbol üzrə bizim komandamız cəmi ikinci dəfə Avropa çempionatında iştirak edir və artıq çempion tituluna layiq görülüb. Mübarizə gərgin olub, istənilən idman növündə Avropa çempionatları çox gərgin keçir. Əlbəttə ki, Avropanın ən güclü komandaları orada təmsil olunur. Çempionat boyunca göstərdiyiniz həm peşəkarlıq, dəyə bilərəm ki, həm də böyük fədakarlıq bu qələbəni mümkün edib. Siz xalqımızı sevindir-misiniz və təsadüfi deyil ki, Azərbaycan vətəndaşları sizi hava limanında böyük məhəbbətlə qarşılayıblar. Mən sizi ürəkdən təbrik edirəm. Bu, doğrudan da? çox böyük qələbədir, tarixi qələbədir.

Hər dəfə beynəlxalq yarışlarda idmançılarımız qələbə qazananda əminəm ki, hər bir vətənpərvər insan qürur hissi keçirir, hər dəfə bayrağımız qaldırılanda hər birimiz sevinirik. Qələbələr xalqımıza yaraşır, həm döyüş meydanında, həm idman arenalarında. Əminəm ki, Azərbaycan idmançıları bundan sonra da beynəlxalq yarışlarda Vətənimizi layiqətlə təmsil edəcəklər.

RƏQƏMSALLAŞMA İQTİSADİ SƏMƏRƏLİLİYİN YAXŞILAŞDIRILMASI İSTİQAMƏTİNDƏ MÜHÜM TƏYİNEDİCİ TEXNOLOJİ VASİTƏDİR

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyunun 10-da Bakıda "Azərişiq" ASC-nin 110/35/10 kilovoltluq yeni yarımstansiyasının

və Rəqəmsal Şəbəkələrin Baş İdarəetmə Mərkəzinin açılışında iştirak edib. "Azərişiq" ASC-nin sədri Vüqar Əhmədov dövlətimizin başçısına yeni yarımstansiyada və idarəetmə mərkəzində yaradılan şərait barədə məlumat verib. Bildirilib ki, paytaxtın Yasamal rayonu ərazisində, Füzuli meydanının yaxınlığında tikilən yeni yarımstansiya Bakı şəhərinin sürətlə artan elektrik enerjisi tələbatını qarşılamaq, etibarlılığı və dayanıqlılığı təmin etmək məqsədilə inşa olunub. Həmçinin yarımstansiya şəhərin elektrik təchizatının etibarlılığının və dayanıqlılığının təmin edilməsi məqsədilə perspektivdə yaranacaq yüklərin 220 kilovoltluq "Müşviq" və "Xırdalan" yarımstansiyaları arasında paylanması və ötürülməsi üçün nəzərdə tutulub. Yeni yaradılacaq 110 kilovoltluq da-

irəvi sxemin tərkib hissəsinə aid olan yarımstansiyanın əlaqələndirilməsi "Yasamal-1", inşa ediləcək "Təzə Bazar", "Zəfər" və mövcud "Dağlıq" yarımstansiyaları vasitəsilə həyata keçiriləcək. Yarımstansiyada müasir tipli eleqaz avadanlıqları, elektron tipli rele mühafizəsi və avtomatika qurğuları quraşdırılıb. Bu yarımstansiyanın mövcud və yeni qurulacaq 35 və 10 kilovoltluq şəbəkələrlə əlaqələndirilməsi digər 110 kilovoltluq yarımstansiyalar arasında yaradılacaq dairəvi sxemlərlə şəhərin mərkəzində artacaq yüklərin qarşılınmasını və idarə olunmasını, avtomatlaşdırılmış məsafədən dispetçer idarəetmə sistemi (SCADA) vasitəsilə yüklərin bir mənbədən digər mənbəyə köçürülməsi əməliyyatlarının operativliyini, eyni zamanda

elektrik təchizatının dayanıqlılığını təmin edəcək. Dövlətimizin başçısı "Azərişiq" ASC-nin Rəqəmsal Şəbəkələrin Baş İdarəetmə Mərkəzinə işə salıb. Prezident İlham Əliyevə məlumat verilib ki, rəqəmsal idarəetmənin tətbiqi və ya paylayıcı şəbəkələrin intellektual-rəqəmsal idarə olunması elektrik enerjisinin ötürülməsi və paylanması proseslərinə fasiləsiz nəzarətin həyata keçirilməsini, həmçinin müasir kompüter proqram sistemləri insan amili təsirinin aradan qaldırılmasını təmin edir. Digər tərəfdən, rəqəmsallaşma elektrik şəbəkələri üzrə müəyyənləşdirilmiş beynəlxalq tələblər çərçivəsində iqtisadi səmərəliliyin yaxşılaşdırılması istiqamətində mühüm təyinedici texnoloji vasitədir.

Mərkəzi Bankda sığorta şirkətlərinin rəhbərləri ilə görüş keçirilib

Azərbaycan Mərkəzi Bankının (AMB) sədri Taleh Kazımov sığorta şirkətlərinin rəhbərləri ilə görüşüb. AMB-dən bildirilib ki, görüşdə məqsəd ölkədə iqtisadi inkişafın yeni mərhələsində sığorta sektorunun dayanıqlı inkişafının təmin edilməsinə dəstək, sektorda rəqabət qabiliyyətinin artırılması, innovativ məhsulların bazara təqdim olunması istiqamətində birgə fəaliyyətin gücləndirilməsi və sığorta bazarının əhatəsinin genişləndirilməsi məsələləri, habelə əhalinin və biznesin sığorta xidmətlərinə çıxışının asanlaşdırılması, sığortaya olan ictimai inamın gücləndirilməsi tədbirləri ilə bağlı fikir mübadiləsi aparılmasından ibarət olub.

Mərkəzi Bankın sədri çıxış edərək Prezident İlham Əliyevin ölkədə dayanıqlı iqtisadi inkişaf, vətəndaşların maddi və mənəvi rifahının yüksəldilməsi və onun davamlılığının

təmin olunması ilə bağlı hədəflərini xüsusi diqqətə çatdırıb, həmin vəzifələrin reallaşdırılmasında sığorta bazarının da genişləndirilməsinin əhəmiyyətini izah edib. Bildirib ki, dövlətimizin başçısının rəhbərliyi ilə həyata keçirilən quruculuq siyasəti nəticəsində ölkədə makroiqtisadi sabitlik və ciddi iqtisadi artım tempi əldə edildiyindən sığorta xidmətlərinin də inkişafı üçün əlverişli iqtisadi mühit yaranıb. T.Kazımov, həmçinin rəqulyatorla bazar iştirakçıları arasında birgə əməkdaşlığın daha da dərinləşdirilməsinin zəruriliyini qeyd edib, bu məqsədlə sığorta bazarının iştirakçıları ilə qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın gücləndirilməsinin önəmini bildirib. Sığorta sahəsində qanunvericiliyin daha da təkmilləşdirilməsi, bazar iştirakçıları üçün əlverişli rəqəmsallaşma həllərinin təqdim edilməsi və bu kimi digər maraq doğuran sahələrdə

görülməkdə olan işlər barədə məlumat verən Mərkəzi Bankın sədri həmin istiqamətlərdə veriləcək qərarlardan öncə bazar iştirakçıları ilə birgə məsləhətləşmələrin aparılacağını və bu məqsədlə mütəmadi görüşlərin keçiriləcəyini vurğulayıb. Sığorta sektorunun son illərdəki yüksək artım templərini vurğulayan T.Kazımov, eyni zamanda ölkəmizin gələcək inkişaf prioritetləri və qarşıya qoyulan hədəflər fonunda bazar iştirakçılarının, öz növbəsində, kadr potensialının gücləndirilməsinə, sığorta şirkətlərinin informasiya texnologiyalarının daha da inkişaf etdirilməsinə, institusional inkişafa investisiya qoyulmasının əhəmiyyətini qeyd edib. Görüşdə sığorta şirkətlərinin rəhbərləri çıxış edərək, ölkədəki iqtisadi inkişaf meyilləri, sığorta bazarının genişləndirilməsi imkanları, sığorta istehlakçılarına göstərilən xidmətlərin keyfiyyətinin artırılması sahəsində görülən işlər, həmçinin sektorda olan cari qayğılar barədə fikirlərini bölüşüblər. Sığorta bazarında şəffaflığın təmin edilməsi, azad rəqabət mühitinin dəstəklənməsi məqsədilə Mərkəzi Bank, İcbari Sığorta Bürosu, Azərbaycan Sığortaçılar Assosiasiyası və bazar iştirakçılarının birgə əməkdaşlığının daha da genişləndirilməsi mövzusunda ətraflı fikir mübadiləsi aparılıb.

Azərbaycanın nəhəng holdinqi ABŞ-a "İnnovasiyalar səfəri" təşkil edib

Daim yenilikçi yanaşması və ölkədə innovasiya ekosisteminə göstərdiyi dəstək ilə fərqlənən "PAŞA Holding" bu istiqamətdə növbəti təşəbbüs həyata keçirib. Belə ki, innovasiya proqramı çərçivəsində "PAŞA Holding"-in innovasiya komandası və "Kapital Bank"-ın daxil olduğu "PAŞA Qrup" şirkətlərinin nümayəndələri ABŞ-ın Kaliforniya ştatına səfər ediblər.

Səfərin məqsədi müxtəlif sahələrdə müasir trendləri kəşf etmək və dünyaca məşhur startapların təsisçiləri ilə fikir mübadiləsi aparmaq üçün seminarlarda iştirak etmək, startapçılar, universitetlər, vənçur kapitalı fondları, akse-

leratorlar və digər təşkilatlarla tanış olmaq idi. Səfər zamanı iştirakçılar Silikon Vadisinin nüfuzlu startapları və maliyyə şirkətlərinin nümayəndələri ilə görüşlər keçirib, "Plug&Play" şirkətinin İnnovasiya Sammiti tədbirində iştirak edib və gələcək əməkdaşlıq imkanları ətrafında müzakirələr aparıblar. Həmin sammitdə hazırda tviterin idarə heyətinin üzvü olan iş adamı Omid Kordestani də iştirak edirdi. Qeyd edək ki, 2021-ci ilin sonunda "PAŞA Holding"-in innovasiya komandası eyni məqsədlə İsraildə də səfərdə olmuşdu.

Azərbaycan qazı Bolqarıstan-Yunanıstan qaz kəməri vasitəsilə iyulda tədarük olunacaq

İyulda yeni Bolqarıstan-Yunanıstan qaz kəməri ilə Azərbaycan qazının tədarükünə başlanılacaq. Bu barədə Bolqarıstanın Baş naziri Kiril Petkov jurnalistlər üçün keçirdiyi brifinqdə bildirib. "İyulda növbəti böyük qələbəmiz Yunanıstandan Azərbaycan qazının keçəcəyi qaz kəmərinin açılışı olacaq. Təchizat həcmi təsdiqləmək üçün bu həftə Bakıya səfər edəcəyəm", - Baş nazir bildirib. Kiril Petkov qeyd edib ki, Amerika maye qazının tədarükü üçün uzunmüddətli müqavilə üzrə danışıqlar davam edir: **"Biz Amerika qazı ilə bağlı məsələni yekunlaşdırmamışıq. Biz maye qaz və Azərbaycan qazını tədarük etməyə çalışırıq ki, orta qiymət "Qazprom"-dan daha əlverişli olsun. Bolqarıstan iqtisadiyyatının rəqabətə davamlı və şaxələndirilmiş qalacağına əminəm"**. Bundan əvvəl Bolqarıstanın Enerji, Su Tənzimləmə Komissiyası və Yunanıstanın tənzimləyici orqanı ICGB şirkətini Bolqarıstan-Yunanıstan (IGB) sistemlərarası qaz kəmərinin müstəqil operatoru kimi sertifikatlaşdırmağa hazır olduqlarını elan ediblər. Tənzimləyici nöqteyi-nəzərdən bu qərar

2022-ci il iyulun 1-dən sonra konnektorun kommersiya istismarına verilməsi imkanını nəzərdə tutur. 2021-ci ildə fəaliyyətə başlamalı olan IGB (Interconnector Greece-Bulgaria) sistemlərarası qaz kəməri Bolqarıstanın Bulqartransqaz milli qaz şəbəkəsi ilə Yunanıstanın qaz şəbəkəsini birləşdirəcək. Onun vasitəsilə iyulun əvvəlində təbii qazın ilk partiyalarının göndərilməsinə başlanılacağı gözlənilir. Bolqarıstan ərazisindən keçən qaz kəmərinin ümumi uzunluğu 140 km-dir, o, sonradan 5,5 milyard kubmetrə qədər genişləndirilməklə ildə 3 milyard kubmetr qaz tədarük etmək üçün nəzərdə tutulub. Kəmərin layihə dəyəri ƏDV-siz 145 milyon avro təşkil edir. IGB Trans-Adriatik Qaz Boru Kəmərinə, Yunanıstanın Milli Qaz Sistemində və gələcəkdə Yunanıstanın liman şəhəri Aleksandrupolis-dəki üzən LNG reqazifikasiya qurğusuna birləşdiriləcək. Eyni zamanda, IGB-nin gələcəkdə Yunanıstandan Bolqarıstana, oradan isə Serbiya, Şimali Makedoniya, Rumıniya, Macarıstan, həmçinin Ukraynaya təbii qazın çatdırılması planlaşdırılır.

Bu il həyata keçirilən əməliyyatların 69 faizi elektron daşıyıcılar vasitəsilə aparılıb

Cari ildə həyata keçirilən əməliyyatların 69 faizi elektron daşıyıcılar vasitəsilə aparılıb ki, bu da ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 7 faiz bəndi çoxdur. Bu barədə Azərbaycan Banklar Assosiasiyasının sədri Zakir Nuriyev deyib. Z.Nuriyev qeyd edib ki, pandemiya əvvəl elektron ödənişlər 4,3 milyard manat idisə, bu ilin ilk 4 ayı ərzində bu rəqəm 6 milyard manat olub. Cari ildə banklarda aparılan əməliyyatların sayca 75 faizi, həcmcə 40 faizi nağdsız hesablaşmaların payına düşür. Ən böyük artım elektron ticarətlə bağlıdır. Belə ki, 2022-ci ilin

aprelində bank kartlarından elektron ticarətdə istifadə 2,8 dəfə artıb. Bank kartlarının sayı 2 milyon ədəd, yaxud 22 faiz artaraq 11,9 milyona çatıb.

17-29 iyun 2022-ci il

15 İyun – Milli Qurtuluş Günü Azərbaycan dövlətçiliyinin xilas günüdür

Azərbaycan xalqının taleyində böyük əhəmiyyət daşıyan elə günlər var ki, həmin günlərdə onun gələcək həyatını müəyyən edən mühüm başlanğıcların əsası qoyulub. Belə günlərdən ən önəmli tariximizə qızıl hərflərlə yazılmış 15 İyun – Milli Qurtuluş Günüdür. Milli Qurtuluş Günü Azərbaycan xalqı üçün sadəcə təqvim bayramı deyil, böyük ictimai, siyasi və tarixi əhəmiyyətə malik bir gündür. İyunun 15-i xalqımız üçün əsl qurtuluş tarixidir. Bu tarixi yaradan isə Azərbaycanın müstəqilliyinin qorunub saxlanmasıdır, möhkəmlənməsinə, inkişafında müstəsna rol oynayan, daim xalqına arxalanan və xalqına arxa, dayaq olan bir insan – Heydər Əliyevdir. XX əsrin sonlarında yenidən müstəqillik qazanmaq kimi tarixi fürsəti əldə edən Azərbaycan qısa vaxtdan sonra onun itirilməsi təhlükəsi ilə üzləşdi. Ölkədə hakimiyyət böhranı 1993-cü ilin iyununda kulminasiya həddinə çatdı, kaos və anarxiya respublikanı бүürdü. Vətəndaş müharibəsi dərəcəsinə yüksəlməyi qarşıdurma nəinki dövlət müstəqilliyimizi, hətta milli varlığımızı belə birbaşa hədəfə aldı. Beləliklə, 1991-1993-cü illər ölkəmizin müasir tarixində hərc-mərclik, özbaşınalıq, avantürist eksperimentlər dövrü kimi xatırlanır. Bütün bunlar isə həmin dövrdə yeni yaradılmış müstəqil dövlətə liderlik xüsusiyyətlərinə malik olmayan, siyasi hadisələrə qiymət vermək, gələcəyi görmək imkanlarından məhrum olan, adi vəziyyətdən belə çıxış yolu tapmağa qadır olmayan kimi böyük coğrafi-strateji əhəmiyyətə, zəngin təbii sərvətlərə malik olan ölkənin tam müstəqil olması başqa ölkələrdə bəzi dairələri qane etmirdi. Ermənistanın Azərbaycana etdiyi təcavüz və bunun nəticəsində Azərbaycanın məğlubiyyəti uğraması, ikinci tərəfdən də daxilə hakimiyyət çökəməsi 1992-ci ilin iyun ayında hakimiyyətə gəlmiş qüvvələr bir ildən sonra hakimiyyətdən saldı, xalq özü saldı”.

Azərbaycan torpaqlarının Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən davamlı işğalı, getdikcə gərginləşən siyasi vəziyyət, əhalinin gündən-günə ağırlaşan sosial durumu ölkəni bu bələdlərdən xilas edə biləcək, xalqı öz arxasınca aparmağa qadır liderə ehtiyac olduğunu şərtləndirirdi. Cəmiyyətin bütün təbəqələri əmin idi ki, müstəqilliyini yenidən bərpa etmiş ölkəni düşdüyü ağır və dözülməz vəziyyətdən çıxarmağa qadır yeganə şəxsiyyət məhz Heydər Əliyevdir. Əslində, bu, bütün xalqın ürəyinin səsi idi. Xalqımız Heydər Əliyevin ətrafında sıx birləşməklə öz gələcək taleyini özü həll etmək niyyətində idi. Beləliklə, 1993-cü il iyunun 9-da ulu öndər Heydər Əliyev xalqın çağırışına səs verərək Bakıya qayıtdı və Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin taleyindən daha dəhşətli hadisələrin gözənlildiyi ölkəmizi bələdlərdən, müsibətlərdən xilas etdi. Həmin gün, sözün həqiqi mənasında və azərbaycanlıq ideyaları ətrafında anı oldu, böyük qurtuluşa doğru mühüm addım atıldı. Xalqımızı nicata aparan yol bilavasitə həmin gündən başladı.

İyunun 15-də Heydər Əliyev Azərbaycan Ali Sovetinin sədri seçildi. Ulu Öndər böyük risklərə baxmayaraq, xalqın qurtuluşu missiyasını cəsarətlə öz üzərinə götürdü. “Mənim həyatım da, fəaliyyətim də yalnız və yalnız Azərbaycanın müstəqilliyinin qorunub saxlanmasıdır, ölkəmizin bu ağır vəziyyətdən qalxmasına həsr olunacaqdır”, – deyən ümummilli lider problemlərin həlli üçün ölkədə vətəndaş həmrəyliyi, sabitliyi son dərəcə vacib sayırdı: “Əgər respublikada ictimai-siyasi sabitlik olmasa, sağlam ictimai-siyasi mühit olmasa, heç bir sosial-iqtisadi proqramdan, yaxud problemlərin həll edilməsindən söhbət gedə bilməz”. Heydər Əliyev öz xilas-karlıq missiyası ilə ölkəmizin müstəqilliyini qorudu, respublikada tüğyan edən ictimai-siyasi böhranı aradan qaldırdı və inkişafın təməlini qoydu. Bununla da ölkədə uzun illər davam edən gərginlik və qarşıdurma səngidi, respublikamız vətəndaş müharibəsindən və parçalanma təhlükəsindən xilas oldu. Həmin il “olum, ya ölüm” ayrıcında qalmış Azərbaycan Heydər Əliyevin yorulmaz fəaliyyəti nəticəsində gələcəyə inamla baxan qüdrətli bir dövlətə çevrildi. 1993-cü il oktyabrın 3-də ümummilli lider xalqımızın böyük əksəriyyəti tərəfindən ölkə prezidenti seçildi. Bu gün milli qurtuluş ideologiyasının təntənəsi müstəqil respublikamızın davamlı inkişafında özünü büruzə verir, dünyada Azərbaycanın nüfuzu daha da artır. Ulu öndər Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışından sonra ölkədə baş vermiş sosial-iqtisadi və siyasi inkişaf dövlətimizin möhkəmlənməsində, sivil dünyaya sıx inteqrasiya prosesinə qoşulmasında və xalqımızın strateji mənafeələrini təmin edən modern cəmiyyətin qurulmasında həlledici rol oynadı. Beləliklə, bu mühüm tarixi gün xalqımızın yaddaşına Milli Qurtuluş Günü kimi həkk oldu və 1997-ci ildən etibarən parlamentin qərarı ilə rəsmi bayram kimi qeyd edilir. Milli Məclisin 1993-cü il iyunun 15-də keçirilən iclasındakı çıxışında ulu öndər Azərbaycan dövlətçiliyinin gələcək inkişaf strategiyasını elan etdi və sonrakı illərdə onu həyata keçirdi. Əgər müstəqilliyi qazanmaq ilkin şərt idisə, ikinci vacib məsələ onu qoruyub inkişaf etdirmək idi və bu, ümummilli liderin iradəsi sayəsində reallığa çevrildi. Heydər Əliyev milli dövlətçiliyimizin konsepsiyasını yaratdı. Bütün maneələrə baxmayaraq, ən qısa müddətdə ölkədə ictimai-siyasi sabitlik bərpa olundu. AXC-Müsavat hakimiyyəti isə təbii ki, Heydər Əliyevin uğurlarını qışqarıqla qarşılayıb, ona mane olmağa çalışdı. Vəziyyətdən səbirli çıxan Prezident Heydər Əliyev televiziya vasitəsilə xalqa müraciət etdi. İyunun 20-də Azərbaycan həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması məqsədilə yerli və xarici jurnalistlər üçün brifinq keçirdi. İyunun 21-də isə bir sıra ölkələrin diplomatları ilə görüşdü. Bu sahədə yürüdülmə siyasət respublikanı informasiya blokadasından çıxardı. Dünyada ölkəmizlə bağlı formalaşan fikir müsbət yönümdə dəyişdi. Məhz belə bir mürəkkəb siyasi şəraitdə Heydər Əliyevin böyük potensialı Azərbaycanın müstəqilliyinin qorunmasına çevrildi. Ümummilli liderin şəxsiyyəti, onun özünəməxsus siyasi idarəetmə qabiliyyəti, xarizması, qətiyyəti, uzaqgörənliyi böhrana son qoydu, xalqımız Azərbaycan və azərbaycanlıq ideyaları ətrafında birləşdi. Ümummilli liderin müdrikliyi və qətiyyəti sayəsində Azərbaycan müstəqil, demokratik, hüquqi və dünyəvi

dövlət kimi inkişaf etməyə başladı. Respublikanın qarşısında duran problemlər mərhələlərlə həll olundu, əmin-amanlıq, siyasi sabitlik yarandı. İctimai-siyasi, sosial-iqtisadi, elmi və mədəni həyatda əsaslı dönüş başlandı, xalqımızın bütövlüyü, həmrəyliyi, milli birliyi təmin edildi. Ulu öndər Heydər Əliyevin həyata keçirdiyi təxirəsalınmaz sosial-iqtisadi, siyasi və mədəni tədbirlərin nəticəsi kimi, bir tərəfdən Milli Ordunun formalaşdırılması, Azərbaycanın milli mənafeələrini qorumağa qadın nizamı silahlı qüvvələrin yaradılması, torpaqlarımızın müdafiə olunması ilə bağlı mühüm addımlar atılmağa başlandı, digər tərəfdən, bütün siyasi və diplomatik vasitələrin işə salınması ilə 1994-cü ilin may ayında həyatı əhəmiyyət kəsb edən atəşkəs əldə edildi. Atəşkəsin həyatı əhəmiyyəti onda idi ki, məhz bu müqavilədən sonra ölkəmizin dünya birliyinə inteq-

can böyük inkişaf yolu keçib. Ölkəmizin inkişaf strategiyası məhz ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən müəyyənəşdirilib. Azərbaycanda Heydər Əliyev siyasətinin alternativi yoxdur. Qazanılan bütün nailiyyətlərin əsasında ümummilli lider tərəfindən müəyyənəşdirilən siyasi kurs və Prezident İlham Əliyevin bu siyasi kursu uğurla davam etdirməsi faktı dayanır. Bu günün fəvqündən baxanda Azərbaycanın gələcəyi işıqlı və fərvan görünür. Çünki müstəqil Azərbaycanın idarəçilik sükanı ulu öndər Heydər Əliyevin siyasi varisi Prezident İlham Əliyevin əlindədir. Prezident İlham Əliyevin bu siyasəti uğurla həyata keçirməsi nəticəsində Azərbaycan dünyanın dinamik inkişaf edən, modernləşən, beynəlxalq miqyasda nüfuzu gündən-günə artan dövlətinə çevrilib, ötən dövr ərzində möhtəşəm iqtisadi uğurlara imza atılıb. Bunu təkcə Azər-

Sabuhi Gülməmmədov, Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının icraçı direktoru

dairəsi genişlənməkdə, maliyyə sistemində şəffaflığın artırılmasında və bütövlükdə, ölkə iqtisadiyyatının inkişafında onun rolu əhəmiyyətli dərəcədə artmaqdadır. Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyev tərəfindən müəyyən edilmiş demokratik, dünyəvi dövlət quruculuğu və sosial yönümlü bazar prinsiplərinə əsaslanan sosial-iqtisadi inkişaf siyasəti artıq on doqquz ilə yaxındır ki, möhtərəm Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında uğurla davam etdirilir. Bunun nəticəsidir ki, möhtərəm prezidentimizin müdrik rəhbərliyi altında misilsiz cəsarəti və yüksək təşkilatçılıq bacarığı sayəsində Azərbaycan düzgün istiqamətdə irəliləyir və ildən-ildə dünyanın əksər ölkələrinə nümunə ola biləcək iqtisadi, sosial uğurlara imza atır.

Onun siyasi uzaqgörənliklə, görkəmli dövlət xadimi olaraq həyata keçirdiyi əhəmiyyətli işlər, xalqa bəxş etdiyi böyük ümid və dayaq ölkəmizin hər sahədə zəfərini təmin edir. İlham Əliyevin həyata keçirdiyi kursun dəstəklənməsinə və uğur qazanmasına layiqli töhfələr verən Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın çoxşaxəli və geniş əhatəli fəaliyyəti də Azərbaycanın bugünkü inkişafında çox böyük çəkiyə malikdir. Ümummilli liderinin zəngin irsinin öyrənilməsi və həmçinin Heydər Əliyevin yaratdığı milli dövlətçilik ideyalarını yeni nəsillərə davamlı surətdə aşılamaq məqsədilə ölkə başçısı Prezident İlham Əliyevin ən yaxın silahdaşı olaraq Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın sosial, humanitar və iqtisadi siyasətin həyata keçirilməsində böyük əməyi vardır. Görülən bütün işlər, atılan addımlar yalnız bir məqsəddə - Prezident İlham Əliyevin inkişaf strategiyasının uğurla reallaşmasına, Azərbaycanın beynəlxalq nüfuzunun daha da yüksəlməsinə xidmət etdi. Bu gün Mehriban xanım Əliyevanın Azərbaycanı dünyada mədəniyyət qarşısı, sivilizasiyalararası dialoq, multikulturalizm və tolerantlıq məkanı kimi təqdim etməsi Prezident İlham Əliyevin müzəffər lider portretini uğurla tamamlayır. Tarix möhtərəm prezidentimizin simasında ulu öndər Heydər Əliyevin bir daha müdrikliyini də təsdiq etdi. Müdrik Heydər Əliyev söyləmişdi: **“İnanıram ki, mənəm axıra çatdırma bilmədiyim taleyüklü məsələləri, planları, işləri sizin köməyiniz və dəstəyinizlə İlham Əliyev başa çatdıracaqdır. Mən ona özüm qədər inanıram və gələcəyə böyük ümidlər bəsləyirəm”.** Bu gün biz bu uzaqgörənliyin canlı şahidləriyik. Belə ki, Ali Baş Komandan kimi ən böyük zəfəri Azərbaycan xalqına yenilməz ordumuzun iştirakı ilə şanlı tarix yazaraq yaşatdı. 2020-ci il sentyabrın 27-də separatçı erməni qoşunlarının irimiqyaslı təcüratına cavab olaraq, Azərbaycan öz torpaqlarını artıq 30 ilə yaxın davam edən işğaldan azad etmək üçün əks-hücum əməliyyatına başladı. Azərbaycan BMT-nin münaqişənin həllinə dair qəbul olunmuş 4 Qətnaməsinin tələblərini yerinə yetirmək üçün hərbi libas geyinib öz torpaqları uğrunda Vətən savaşını apardı və misilsiz qələbələr qazandı. Bu qələbənin ən böyük zirvəsini isə biz xalqımızın mədəniyyət beşiyi, Azərbaycanın baş tacı Şuşa şəhərinin işğaldan azad edilməsi xəbəri ilə sonsuz sevinc və fərah hisslə yaşadıq. Fəxr hissi ilə qeyd etməliyik ki, yaşadığımız dövr Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin, müzəffər və şanlı ordumuzun şücaəti ilə qazanılmış Böyük Zəfərin təntənəsinin davam etdiyi bir dövrdür. İşğaldan azad olunmuş doğma Qarabağımıza Böyük Qayıdış və quruculuq işləri başlamışdır. Qarabağda yeni iqtisadi modelin qurulmasının bir hissəsi olmaq və regionun dirçəlməsinə təkan vermək hər birimizin vəzifəsidir. Ərazilərin bərpasına dair konseptual təklif və göstərişlərin reallaşdırılması istiqamətində zəruri tədbirlərin işləni hazırlanması və həyata keçirilməsi sahəsində hər kəs öz dəstəyini göstərməkdədir.

Azərbaycanın sovet dövrü və müstəqillik tarixinin öyrənilməsi baxımından bütün elmi işlərin istinad mənbəyi olacaq beşcildlik haqqında

Qəzetimizin ötən saylarında may ayının 25-də Sumqayıt Dövlət Universitetinin təşkilatçılığı ilə akademik Ziyad Səmədzadənin “Azərbaycan iqtisadiyyatı 100 ildə” adlı 5 cilddən ibarət kitabının təqdimat mərasimindən ətraflı məlumat vermişdik. Həmin tədbirdə çıxış edən dosent Qalib Hüseynovun ürək sözlərini oxuculara təqdim edirik.

- Ziyad müəllim, Siz Azərbaycan iqtisadi fikrinin parlaq simasıdır. Sizi Azərbaycan iqtisadi fikrinin əsas ideyavericisi, iqtisadi baxışları ilə təfəkkürümüzə kök salan, ensiklopedik biliyə və mütərəqqi dünya görüşünə malik şəxsiyyət, cəfakəs alim kimi epitetlərlə xarakterizə etmək olar.

Mən sizin çoxşaxəli fəaliyyətinizi həmişə izləyirəm.

Sizin qatıldığınızı və əvəzsiz töhfə verdiyinizi bir çox tədbirlərdə iştirak etmişəm. Bununla bağlı bir həsiyə çıxmaq istəyirəm. İki il bundan əvvəl 44 günlük zəfərimizlə bağlı tədbirdə sizin fikirləriniz məni də münasibət bildirməyə sövq etdi. Mən doğulub boya-başa çatdığım Qarabağın işğaldan azad olunmuş rayonlarından olan Füzuli haqqında fikirlərimi qısaca qeyd etdim. Yeri gəlmişkən, mən həmin bölgə ilə bağlı irihəcmli tarixi, etnoqrafik əsər ərsəyə gətirmişəm. Həmin tədbirdə Qozluçay dərəsinin təbii sərvətlərinin erməni vandalları tərəfindən tarmar edilməsi, o cümlədən vaxtilə Azərbaycanı taxıl məhsulu ilə təmin etmək iqtidarında olan bir rayonun bu imkanlardan məhrum edilməsi kimi nüanslara toxunmuşdum. Siz isə bunu məmnunluqla qarşılamışdınız.

Bir az əvvələ gedib demək istəyirəm ki, dövlət müstəqilliyimizin ilk illərində iqtisadçılar arasında bazar iqtisadiyyatının və sosialist mülkiyyətinin üstünlüyü haqqında müzakirələr gedirdi. Məsələn, mənim elmi rəhbərim olmuş mərhum Tofiq Quliyev sosialist iqtisadiyyatının vurğunu olduğu görə bazar iqtisadiyyatını qəbul etmək istəməzdi. Yadımdadır ki, dövrü mətbuatda “bazar ekstremizmi” adlı məqalə nəşr etdirmişdi. “Publik and private” arasında seçim etmək fürsəti yaranmışdı. Ziyad müəllim, Siz o zaman bazar, liberal iqtisadiyyatın üstünlüklərini istisna etmədiniz, eyni zamanda dövlət tənzimlənməsini də vacib hesab edirdiniz. Keçid dövründə islahatların aparılması zəruriliyi, Azərbaycan manatının dövriyyəyə buraxılması haqqında fikirləriniz qiymətli idi. Xatırlayırınsızsa, Azər Əmiraslanovun (hazırda prezidentin aqrar siyasət məsələləri ilə köməkçisi) rəhbərliyi ilə mənim də üzv olduğum Gənc İqtisadçılar Birliyinin dəvəti ilə bir neçə dəfə məruzə ilə çıxış etmişdiniz. O vaxt doğrudan, da, bizə sizin kimi istiqamətverici iqtisadi fikir sahiblərinin məsləhətləri çox vacib idi.

Sonrakı dövrdə siz iqtisadi fikrin təbliği sayəsində böyük xidmətlər göstərdiniz. Dövrün ən aktual problemlərini rəhbərliyinizlə təsis olunan “İqtisadiyyat” qəzetindən oxuyurdunuz. Sizi özünə dost hesab edən, bu günlərdə dünyasını dəyişmiş Albert Tağıyevin mütəmadi olaraq “İqtisadiyyat” qəzetində çıxışlar etməsi sayəsində o, bizim stolüstü qəzetimizə çevrilmişdi. Elə indi bir çox müəllimlərimiz qəzetlə əməkdaşlığı davam etdirirlər.

BV-nin fəaliyyəti ilə bağlı çox ehtiyatlı danışdırdınız və bir çox hallarda onun fəaliyyətini tənqid edirdiniz. Elə bu sə-

bəbdən idi ki, Azərbaycan onun bəhərsularından imtina etdi.

Siz uzun illər ərzində bir neçə istiqamət üzrə ixtisaslaşmış elmi şuralarda sədr olmaqla yanaşı, müzakirə olunan dissertasiya işlərinin həm elmi rəhbəri, həm də opponenti kimi Azərbaycan iqtisad elminə dəyərli töhfələr vermişdiniz və bununla da özünüzdən sonra zəngin irs qoymusunuz.

Sizin fikrinizcə, Azərbaycanın dünya birliyinin fəal üzvü kimi qabaqcıl dövlətlərin iqtisadi inkişaf təcrübəsindən faydalanması tamamilə qanunauyğun və təbii. Ancaq mövqeyiniz bundan ibarətdir ki, qloballaşma proseslərinin milli mənafə və suverenliyə təsirlərinin maksimum dərəcədə azaldılması üçün düzgün strategiya seçilməlidir. Həyatınızda keçən digər bir müsbət məqam Azərbaycan tarixinin ən müəkkəb dövrlərindən birində - Respublika Ali Soveti sədrinin birinci müavini vəzifəsində işləyərkən, 1991-ci il oktyabrın 18-də sizin sədrliyiniz ilə keçirilən sessiyada müstəqillik haqqında Konstitusiyaya aktın qəbul edilməsindən ibarətdir. Sizin ideya müəllifliyiniz və baş redaktorluğunuz ilə respublikada ilk dəfə yeddicildlik “Böyük İqtisadi Ensiklopediya”nın oxucuların istifadəsinə verilməsi də məzmun etibarilə böyük ictimai əhəmiyyət daşıyan hadisələrdən olmuşdur.

Birmənalı olaraq qeyd edə bilirik ki, gənşirmiş, struktur və əhatə dairəsinə görə əksər ölkələrlə müqayisədə analoqu olmayan külliyyat işıq üzü görmüşdür. Vaxt darlığı səbəbindən təbii ki, sizin çox böyük əziyyətlə başa gətirdiyiniz “Azərbaycan iqtisadiyyatı 100 ildə” adlı beşcildlik haqqında fikirlərimi tam çatdırı bilməyəcəyəm. Çıxışma hazırlaşarkən onun hər səhifəsini gözdən keçirməyə çalışdım. Kitabın bəzi hissələri Azərbaycan iqtisadiyyatı, xüsusilə onun Sovet dövründəki göstəriciləri haqqında biliklərimi təzələdi. Təkcə onu deyim ki, beşcildiyə daxil olan yalnız fəsilin adını qeyd edəsi olsam, buna uzun bir vaxt gedəcək.

Etiraf olunmalıdır ki, indiyə kimi heç kim bu qədər fundamental və faktoloji baxımdan zəngin iş ortaya qoymayıb. Siz bununla Ulu öndər Heydər Əliyevin tövsiyə və nəsihətini yerinə yetirmiş oldunuz. Ulu öndər Heydər Əliyev 1997-ci il yanvarın 17-də Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının akademikləri və müxbir üzvləri ilə görüşündə bu barədə demişdi: *“Mən bunu bir neçə dəfə demişəm. Ancaq təəssüflər olsun ki, mənəm bu təklifim müqabilində Elmlər Akademiyası tərəfindən konkret bir təklif alınmışam. Mən bir-iki dəfə demişəm ki, Azərbaycanın XX əsr tarixi yazılmalıdır”*. Azərbaycan iqtisadiyyatının yüz illik dövrü barədə ən fundamental araşdırmaları və analitik yanaşmaları özündə əks etdirən nəşrdə Siz respublikamızın hərtərəfli inkişaf modelinin elmi-nəzəri əsasları barədə dərin tədqiqat materialına geniş yer vermişiniz. İndi isə beşcildiyi oxuyarkən hafizəmdə iz buraxmış bəzi məqamları sizinlə bölüşmək istəyirəm.

I cildin “Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti xalqımızın milli dövlətçilik məfkurəsi, onu əbədi istiqlalə qovuşduracaq yaddaşdır” adlanan I fəsilində aparılan islahatlar və parlamentin qəbul etdiyi qərarlarla giriş edirsiniz. Burada cənab Prezident İlham Əliyevin fikirlərini sanki bir xeyir-dua kimi verirsiniz: *“Azər-*

baycan Xalq Cümhuriyyətinin ömrü uzun olmadı. Buna baxmayaraq, Azərbaycan Demokratik Respublikası bir çox işləri görə bildi. Dövlət atributları təsis edildi və bu gün dövlət bayrağımız, dövlət himnimiz Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti tərəfindən qəbul edilmiş dövlət atributlarıdır...”

I cildin 170-ci səhifəsində, §1.16-də “Böyük Vətən müharibəsi dövründə elm, təhsil, səhiyyə, mətbuat – əsl fədakarlıq nümunələri” başlığında yazırsınız. “Gənc istedadlı alim Məmmədaliyevin başçılıq etdiyi alim və mühəndislər qrupu 28 sutka laboratoriya binasından çıxmayaraq, gərgin axtarışlar hesabına oktan rəqəmi 100 olan yüksək keyfiyyətli aviasiya yanacaqının texnologiyasını işləyib hazırladılar. Bu, yanacaq və yağların buraxılmasını 30 faiz artırmağa imkan verdi.

§2.2-də “Milli gələcək istehsal və istehlak arasındakı nisbət və onu müəyyən edən səbəblər barədə” başlıqda belə qənaətlə gəlirsiniz ki, Heydər Əliyevin tələbkarlığı, sosial-iqtisadi inkişaf planlarını yerinə yetirməsi üzərində nəzarəti gücləndirməsi, ittifaq hökuməti qarşısında qaldırdığı bir sıra məsələlərin həllinə nail olması respublikada yaradılmış milli gələcək istifadə dərəcəsinə xeyli təsir etmişdir.

“Azərbaycan SSR-in xalq təsərrüfatında əmək məhsuldarlığının hesablanması, onun göstəriciləri sistemi haqqında” adlı §3-də siz belə bir nəticəyə gəlmişiniz ki, texniki tərəqqinin inkişaf etdiyi, xalq təsərrüfatının sahə, ərazi quruluşunu, idarəetmə və planlaşdırma sistemini təkmilləşdirildiyi bir şəraitdə əmək məhsuldarlığının xalis məhsula görə müəyyən edilməsi səviyyəsi istehsalın və əməyin iqtisadi faydalılığını səciyyələndirən göstəricilər içərisində mühüm yer tutur və ona görə də istehsalın bütün sahələrində həmin göstəricilərin əməli tətbiqinə xüsusi fikir verilməlidir.

§5.1-də “XX əsirin 1950-1960-cı illərində əmək ehtiyatlarının istifadəsində yaranmış ciddi problemlər”, **§5.3-də** “Respublikada əmək ehtiyatlarından səmərəli istifadə edilməsinin prioritet istiqamət kimi müəyyənəndirilməsi”, **§6.2-də** “Respublikanın xalq təsərrüfatının inkişafının yeni keyfiyyət mərhələsinə keçidinin nəticələri: əsas meyllər və qiymətləndirmələr”, **Fəsil 6, §1-də** Xalq təsərrüfatının energetika bazasının möhkəmləndirilməsi iqtisadi inkişaf üçün güclü əsaslar yaratdı”, **§2-də** “Sənayenin idarə edilməsi və istehsalın təşkili-nin təkmilləşdirilməsi”, **§4-də** “XX əsrin ikinci yarısında Azərbaycanada neft-qaz sənayesinin inkişaf dinamikası, hasilatın sabitliyinin təmin edilməsi, gələcək üçün fundamental əsasların yaradılması”, **§5.2-də** “Neft maşınqayırması sənayesi və onun sovet neft sənayesinin inkişafında rolu barədə”, **§7-də** “Kimya və neft kimyası sənayesinin inkişafı barədə”, **§9-də** “Yüngül sənayenin inkişaf dinamikası, onun quruluşunun təkmilləşdirilməsi”, **§10-də** “Yeyinti sənayesinin inkişafında əsas meyllər”, Sizin xüsusilə əhəmiyyət verdiyiniz **§12-də** “Sənayedə əmək məhsuldarlığı və əməkhaqqı. Onlar arasında qarşılıqlı əlaqələr barədə” haqqında araşdırmalarınız çox əhəmiyyətli bir xeyir-dua kimi verirsiniz: *“Azər-*

baycanın yeni müəssisələrinin sürətlə tikilməsi, əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi, fond veriminin artırılması, texniki tərəqqinin sürətləndirilməsi məsələsinə ön sırada keçirməklə bərabər, yüksəlişin keyfiyyət amillərinə daha çox diqqət yetirmək lazımdır” fikirlərinə yer verirsiniz. **§17-də** “Xalq təsərrüfatının inkişafı ilə bağlı məqsədli proqramların hazırlanması zəruriliyi” haqqında **Fəsil VI-də “Xalq təsərrüfatının inkişafında nəqliyyatın rolu”, §5-də** “Rabitənin inkişafı” məsələlərinə çox geniş yer ayırmısınız.

II cildin girişində bu fikrinizin altından qırmızı xətt çəkirəm: *“Heydər Əliyev qüdrətli Sovet dövlətinin yeganə lideri idi ki, onun kədərli nəticəsinə – Sovet İttifaqının dağılmasını əvvəlcədən gördü. Ona görə də xalqın, respublika iqtisadiyyatını qabaqcıl tarixi dönüşə, suverenlik və dövlət müstəqilliyi şəraitində yaşamağa və işləməyə hazırlayırdı”*. Yenə orada “çoxcildlik bir növ müəllifin özünə imtahandır” etirafını edirsiniz.

Qloballaşma haqqında fikirlərinizə bir daha qayıdım: *“Bu gün hər bir dövlət, o cümlədən Azərbaycan qloballaşan dünyanın bir hissəsidir. Qloballaşma obyektiv, qaçılmaz bir prosesdir. Təcrübə göstərir ki, qloballaşma prosesini fəth etməməliyik. Çünki bu cür münasibət milli suverenliklərin məhdudlaşmasına apara bilər. Bu mənada qloballaşma ilə milli iqtisadiyyatlar – bu iki qütb arasında gedən mənafeqlər mübarizəsinin xarakterini, intensivliyi nəinki qloballaşmanın idarə edən qüvvələrdən, həm də milli iqtisadiyyatı idarə edənlərdən asılıdır”*.

Fəsil I: “XX əsrin ikinci yarısında Azərbaycan SSR-də kənd təsərrüfatının inkişafında baş verən dəyişikliklər və qiymətləndirmələr” adlanır. Burada **§4.3-də** “Pambıqçılığın intensiv inkişaf etdirilməsi imkanlarının reallaşdırılması”, **§5-də** “Heyvandarlığın ağır vəziyyətdən çıxarılması, onun inkişafı üçün möhkəm təməlin yaradılması”, **§6-də** “Azərbaycanda üzümlüçülüyn bir sahə kimi formalaşdırılmasına kömək edəcək şəraitin yaradılması zəruriliyi”, **§9-də** “Çayçılığın yeni bir sahə kimi formalaşması”, **§10-də** “Baramaçılığın inkişafı”, **§12.2-də** “Aqrar sənaye kompleksi, struktur və səmərəlilik məsələləri”, **§13.1-də** “İstehsalın intensivləşdirilməsi, onun mahiyyəti, səmərəlilik göstəriciləri barədə”, **§17-də** “XX əsrin ikinci yarısında kənd təsərrüfatının dinamik inkişafının əsas iqtisadi-sosial nəticələri barədə” analitik təhlilləriniz əvəzsizdir.

Burada qeyd edirsiniz ki, “Hər bir Respublikada olduğu kimi, Azərbaycan da bununla əlaqədar müvafiq işlər görüldü. Azərbaycan digər respublikalardan prinsipial fərqi onda idi ki, respublikamız 70-ci illərdə aqrar sektorun inkişafı sahəsində tarixi inkişafın heç bir dövründə görünməyən nailiyyətlər əldə etmişdir və bunlar ərzaq proqramının hazırlanması üçün möhkəm təməl yaratmışdır” *“Azərbaycan iqtisadiyyatının maddi-texniki bazasının yaradılması, əsaslı tikintinin inkişafı”* adlı **II fəsilin §1-də** “XX əsrin ikinci yarısında xalq təsərrüfatına əsaslı vəsait qoyuluşu və dinamikasında başlıca meyllər”, **§5-də** “Əsaslı vəsait tikintinin inkişafı xalq təsərrüfatında struktur dəyişikliklərinin təmin edən güclü amil kimi” məsələlərə geniş yer ayırmısınız.

III fəsilin (“Xalq təsərrüfatının inkişafında nəqliyyatın rolu”) §1-də “Dəmir yol nəqliyyatı ilə daşımaların dinamikası və strukturu”, **§4-də** “Dəniz və hava nəqliyyatının imkanlarının genişləndirilməsi”ndən bəhs edirsiniz.

Fəsil IV: “İqtisadi inkişaf və əhalinin həyat səviyyəsinin yüksəldilməsi”ndə §2.2-də “XX əsrin ikinci yarısında (1950-1990-cı illər) Azərbaycanın demoqrafik inkişafında əsas meyllər və qiymətləndirmələr”, **§4.4-də** “Ali təhsilli mütəxəssislərin hazırlanması məsələləri”, **§5-də** “Azərbaycan iqtisadi-sosial tərəqqisində elmin rolunun artırılması”, **§5.1-də** “Azərbaycan Elmlər Akademiyasının yaradılması, onun formalaşması və mühüm bir elm mərkəzinə çevrilməsi”nə yer vermişiniz.

Fəsil V: “Azərbaycan xalqı öz azadlığı uğrunda mübarizə aparmış bacaran xalqdır və heç bir məhrumiyyət onu bu yoldan döndərə bilməz” adlanır. **§1-də** “20 Yanvar faciəsi XX əsrin böyük müsibətlərindən biridir” adlı paragrafda Siz qeyd edirsiniz ki “Azərbaycan SSR-in 80-ci illərin sonunda iqtisadi vəziyyətinin real qiymətləndirilməsi bir daha sübut etdi ki, respublikamızın iqtisadi

müstəqillik şəraitində yaşamasının daha məqbul modelinin işlənilməsi hazırlanması obyektiv zərurətdir”. **§2-də** “İqtisadi müstəqillik konsepsiyasının strukturu və başlıca hədəfləri”nə diqqət yetirirsiniz.

III cildin Fəsil I-i “Azərbaycan iqtisadiyyatı: müstəqilliyin ilk mərhələsində dərin iqtisadi-siyasi böhranın ağır nəticələri” adlanır. **§1-də** “Ölkə iqtisadiyyatında böhran hallarının güclənməsi”, **§2-də** “Qiymətlərin liberallaşdırılması və onun ağır fəsadları barədə” fikir və təhlilləriniz yer alır.

§5.1-də «Бакинский рабочий» qəzetinin 8 sentyabr 1992-ci il tarixli sayında “Azərbaycan yaxşı yaşaya bilər və yaşamaqdır”, **§5.2-də** “Xalq qəzeti”nin 10 oktyabr 1992-ci il tarixli sayında “Dövlət özünü itirməməlidir”, **§5.3-də** Azərbaycan qəzetinin 28 sentyabr 1993-cü il tarixli sayında “İqtisadiyyatı belə idarə etməzlər”, **§5.4-də** «Бакинский рабочий» qəzetinin 30 sentyabr 1993-cü il tarixli sayında “Gələcək haqqında xatirələr” başlıqlı müsahibələrinizdə dəyərli fikirləriniz yer alır. Burada **§5.5-də** “Heydər Əliyevin dövlət müstəqilliyinin qorunması üçün müəyyən etdiyi strategiyanın əsas istiqamətləri barədə” də kifayət qədər arqumentləşdirilmiş qiymətləndirmələr aparırsınız.

Fəsil II-də “Azərbaycan dövlətinin neft strategiyası: mahiyyəti, reallaşması, nəticələri və perspektivləri”, Fəsil IV-də “Dövlətin pul-kredit siyasəti, onun reallaşması prosesində əsas meyllər və qiymətləndirmələr”, Fəsil VI-də “Azərbaycanın nəqliyyat kompleksi və onun inkişafı” kimi mühüm iqtisadi hadisələrə yer ayırmısınız.

Burada da Sizin bir çox informasiya agentliklərinə, qəzetlərə verdiyiniz müsahibələrdə, eləcə də beynəlxalq konfranslarda etdiyiniz çıxışlarda Azərbaycanın nəqliyyat layihələri haqqında danışarkən onların Azərbaycan xalqının milli maraqlarının təminatına yönəldilmiş iqtisadi strategiyamıza uyğun həyata keçirildiyini qeyd etmişiniz. Həmçinin Qədim İpək yolunun bərpasının Azərbaycan üçün daimi kapital, daimi siyasi mövqe və daimi inkişaf olması haqqında fikirləriniz çox əhəmiyyətli.

Fəsil VII-də “Müstəqilliyin birinci mərhələsində sənaye istehsalında tənzimlənin dayandırılması, davamlı inkişafın əsaslarını yaradılması” haqqında ətraflı məlumat verirsiniz.

IV cildin “Əsaslı tikintinin inkişafı, ölkə iqtisadiyyatına investisiya axını, əsas meyllər və nəticələr” adlı **Fəsil I-də §1-də** “Yeni iqtisadi sistemə keçidin birinci mərhələsində inşaat kompleksində vəziyyət, əsas inkişaf meylləri”ndə qeyd edirsiniz ki, “Müstəqilliyin ilk illərində investisiyalara ciddi ehtiyac hiss edən ölkə indi dünyanın bir sıra ölkələrinə kapital yönəldir”.

Fəsil II-də “Aqrar islahatlar: onun mahiyyəti və əsas istiqamətləri” torpaq islahatı, iri fermer təsərrüfatlarının fəaliyyətinə, kənd təsərrüfatına dövlət dəstəyi və onun səmərəliliyinin artırılmasına geniş yer ayırırsınız.

Fəsil III-də “Regionların inkişaf strategiyası və onun prioritet istiqamətləri”ndə regionlarda sənaye mərkəzlərinin yaradılmasını inkişaf strategiyasının prioritet istiqaməti kimi qoyursunuz.

Fəsil IV-də “Azərbaycanda sahibkarlığın bir fəaliyyət növü kimi formalaşması və inkişaf istiqamətləri”ndə dövlət-özal sektor münasibətlərinin formalaşması məsələlərinə geniş yer verməklə cənab Prezident İlham Əliyevin bu istiqamətdə fərman və sərəncamlarına, iqtisadi görüşlərinə geniş toxunursunuz. Sözügedən məsələ ilə bağlı cənab Prezident belə deyir: “Bir məsələni də qeyd etmək istəyirəm, iqtisadi inkişaf səviyyəsinə görə regionlar arasında, xüsusilə də dağlıq rayonların inkişafını yüksəltmək üçün bu ərazilərdə lazımi istehsal və sosial infrastruktur yaratmaq, sahibkarlığa dəstək, sərmayədarları bu yerlərə cəlb etmək məqsədilə fərqli iqtisadi mexanizmlər olmalıdır. Belə bir təcrübə uzun müddət dünyanın inkişaf etmiş ölkələrində olmuş və indi də var. Biz də bu təcrübədən respublikamızın xüsusiyyətlərini nəzərə almaqla bəhrələnməliyik. Bu obyektiv zərurətdir”.

Burada kiçik və orta biznesin təşkilinin yeni idarəetmə mexanizminin yaradılması zəruriliyini önə çəkirsiniz. İxrac stimullaşdırıcı mexanizmi və onun təbiiqinin nəticələri barədə fikirləriniz dəyərlidir.

Fəsil V-də “Azərbaycan əhalisinin ha-

17-29 iyun 2022-ci il

yat səviyyəsi, əsas inkişaf meyilləri və perspektivlər”də Azərbaycan iqtisadiyyatında keçid dövründə yoxsulluğun azaldılmasını dövlət siyasətinin prioritet istiqamətlərindən biri kimi qiymətləndirirsiniz. Əhalinin su ilə təchizatının, qazla təminatının yaxşılaşdırılması, elektrik enerjisi ilə təminatı, pensiya təminatının dinamikasında meyillər, sosial xidmətin göstərilməsini təhlil edirsiniz, əhalinin pul gəlirlərinin artmasını mühüm strateji xətt kimi, məşğulluğun artırılmasını isə iqtisadi inkişaf strategiyasının prioritet istiqaməti kimi önə çəkirsiniz. Qaçqın və köçkünlərə, şəhid ailələrinə qayğıni Azərbaycan dövlət siyasətinin prioritet istiqaməti kimi görürsünüz.

Fəsil I. “İqtisadi təhlükəsizlik milli təhlükəsizliyin əsasıdır”da **§1-də** “İqtisadi təhlükəsizlik, onun səviyyəsi və göstəriciləri”, **§4-də** “Açıq iqtisadiyyat və onun “sərhədi”, **§6-da** “Azərbaycanın xarici iqtisadi əlaqələri: əsas meyillər və inkişaf perspektivləri” üzərində dayanırsınız.

Fəsil II: “Qarabağ qədim Azərbaycan torpağıdır”da **§1-də** “Qədim Azərbaycan yurdu, Pənahəli xanın qalası”nda diqqəti **§2-də** “XIX əsrdə regionun əsas iqtisadi və ticarət mərkəzlərindən birinə çevrilmişdi” fikrinə yönəldirsiniz.

Fəsil II: “Qarabağın sovet dövrü: Ermənilərin əsassız iddiaları və ona qarşı mübarizə tədbirləri”ndə, **§1-də** “Sovet İttifaqının rəhbərliyi məqsədyönlü şəkildə Şuşanı Qarabağın mərkəzi statusundan məhrum etdi”, **§3-də** “DTK sədri Heydər Əliyev Xankəndidə azərbaycanlılara qarşı sui-qəsdlərin qarşısını aldı”, **§6-da** “Ermənilərin xalqımıza qarşı törətdiyi soyqırımlar: XX əsrin Holokostu, Xatını – Xocalı” kimi paraqraflar əsrin mənavi ideya yükünü daha da artırmış olur.

Fəsil IV: “Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın yüksək inkişaf etmiş regionu idi (1923-1990-cı illər)”da, **§1-də** “DOMV iqtisadiyyatı: problemlər və perspektivlər”, **§3-də** “Erməni müəlliflərin Dağlıq Qarabağın sosial-iqtisadi inkişaf uğurları barədə etirafları” sərlövəsi ilə verdiyiniz bəndlər bizim Qarabağın iqtisadi həyatı haqqındakı təsəvvürlərimizi daha da zənginləşdirir.

Fəsil V: “Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təmin edilməsi dövlət siyasətinin başlıca prioritetidir”da **§1-də** “Heydər

Əliyev torpaqlarımızın erməni işğalından azad edilməsini təmin edəcək siyasətin əsas prinsip və istiqamətlərini müəyyənləşdirdi”, **§4-də** “Heydər Əliyevin keçirdiyi beynəlxalq görüşlər Qarabağ münaqişəsinin həllinə zəmin yaratdı” bölmələrinin üzərindən dönə-dönə keçməmək olmur.

Fəsil VI: “Güclü iqtisadiyyat milli

təhlükəsizliyin təmin edilməsində həlledici amildir”da **§1-də** “Dinamik inkişafı təmin edən islahatlar, regional inkişaf proqramları”, **Fəsil VII: “Tariximizi şərafləndirən zəfər”**da **§3-də** “Azərbaycanı tarixinin ən güclü dövlətinə çevirən uğurlu siyasət”, “İlham Əliyevin uğurlu və uzaqgörən diplomatiyası”, **Fəsil VIII: “Şuşa Azərbaycanı”** **§1-də** “Şuşa bizimdir! Qarabağ Azərbaycanıdır”, **§3-də** “Şuşa tarixi simasını qorumaqla yenidən qurulur” kimi bölmələri oxuyanda bir Azərbaycanlı kimi fəxr etməyə haqqımız olduğuna əminliyim daha da artır.

Hesab edirəm ki, **Fəsil IX: “Region döv-**

*lətləri ilə siyasi-iqtisadi əməkdaşlığın genişləndirilməsi: reallıq və perspektivlər”*da **§1-də** “Son 30 il – Türk xalqları və dövlətlərinin tarixində yeni inkişaf mərhələsi”, **§2-də** “44 günlük müharibədə Azərbaycanın tarixi Zəfərinə verilən qardaş, dost dəstəyi...”, **§8-də** “Milli maraqları qətiyyətlə təmin edən siyasət”, **Fəsil X: “Informasiya müharibəsi: Azər-**

nasibətin ən yüksək zirvəsi” bölmələri beşcildliyin ən gözəl nümunələridir. **Fəsil XIII: “Qələbə ilə yazılan möhtəşəm tarix”**da **§1-də** “Şuşa Bəyannaməsi Vətən müharibəsindəki Zəfərin məntiqi davamı olan siyasi uğurdur”, **Fəsil XIV: “Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə müasir infrastrukturun yaradılması”**, **§2-də** “Regionda dəmir yolu təsərrüfatının yenidən qurul-

ması”, **§5.1-də** “İşğaldan azad edilmiş torpaqlarımızda enerji infrastrukturunun qurulması”, **§6-da** “Azərbaycan Qarabağın su ehtiyatlarını da işğaldan azad etdi”, **Fəsil XV: “Qarabağ, Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarının potensialı: Dünən, bu gün və perspektivlər”**da **§2-də** “İqtisadi rayonlaşmanın yeni bölgüsü, onu şərtləndirən amillər və tarixi əhəmiyyəti barədə **§3.1-də** “Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonunun potensial inkişaf imkanları”, **§3.2-də** “Ağdam və Füzuli rayonlarının iqtisadi potensialı və ondan səmərəli istifadə perspektivləri”, **§5-də** “Araz Vadisi İqtisadi Zonası” regionun iqtisadi potensialının hərəkətə gətirilməsinə töhfə verə-

cək”, **Fəsil XVI: “Ümumbəşəri problemlər və Azərbaycan iqtisadiyyatı”**nda **§1-də** “Azərbaycan iqtisadiyyatının yaxın gələcəyə hədəflənmiş inkişaf strategiyası”, **§4-də** “İşğaldan azad olunmuş ərazilərdə dövlət-özəl sektor əməkdaşlığının formalaşması və inkişafı barədə” gəldiyiniz qənaət ölkəmizin iqtisadiyyatının işğaldan azad olunmuş əraziləri hesabına daha da güdrətli olacağına şübhə yeri qoymur. Nəhayət, **Fəsil XVII: “İlham Əliyev: “Milli dövlətçilik tariximizdə və xalqımızın yaddaşında əbədi yaşayacaq şanlı zəfər”**-də Vətən müharibəsində” qeyd edirsiniz “...1993-cü ilin ortalarından başlanan proseslər – müstəqilliyimizin qorunub saxlanması, Azərbaycanın iqtisadi tənəzzülə deyil, inkişaf yoluna qədəm qoyması, beynəlxalq mövqelərin möhkəmləndirilməsi, regionda və dünyada söz sahibinə çevrilməsi və torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsi, ilk növbədə, Heydər Əliyevin və İlham Əliyevin təmsilində lider amilinin vacibliyini təsdiq edir. Məhz Ulu Öndər Heydər Əliyevin başladığı və bu gün Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi siyasi kurs güclü Azərbaycan dövlətinin qurulmasını təmin edib”. Çıxışımı Sizin beşcildlik haqqında fikirlərinizlə bitirmək istəyirəm: “Hesab edirəm ki, təqdim etdiyim, nəzərdən keçirilən 100 ildən çox olan bir dövrdə ölkəmizin yaşadığı sadə olmayan mərhələlərin təhlili inkişaf tariximizdə olan boşluğu doldurmağa və bəzi ağ ləkələri silməyə imkan verəcək, cəmiyyətdə Azərbaycan xalqının bu inkişaf mərhələsində keçdiyi yol, onun sosial-iqtisadi tərəqqisi və gələcək inkişafının əsasları barədə qərəzsiz, obyektiv təsəvvürlərin formalaşmasına kömək edəcək”. Geniş oxucu kütləsi üçün nəzərdə tutulan, analitik ruhu, faktoloji zənginliyi, aktuallığı, tarixi proseslərə obyektiv yanaşması ilə diqqəti çəkən beşcildlik Azərbaycanın sovet dövrü və müstəqillik tarixinin öyrənilməsi, araşdırılması və təbliği baxımından böyük maraq doğuracaq və bütün elmi işlərin istinad mənbəyi olacaqdır.

“Sumqayıt Dövlət Universitetinin Biznesin təşkili və menecment” kafedrasının müdiri, dos. Qalib Sirac oğlu Hüseynov

“SOCAR Türkiyə”də görüş keçirilib

Türkiyəyə səfər çərçivəsində Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat naziri, SOCAR-ın Müşahidə Şurasının sədri Mikayıl Cabbarovun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə “SOCAR Türkiyə”də görüş keçirilib. SOCAR-dan bildirilib ki, görüşdə “SOCAR Türkiyə” tərəfindən 2021-ci ildə görülmüş işlər, cari ildə qarşıda duran məsələlər və hədəflərin həyata keçirilməsi istiqamətində atılan addımlara dair təqdimat edilib. Həmcinin SOCAR-ın Türkiyədəki layihələri və onların perspektivləri ilə bağlı müzakirələr aparılıb.

Müşahidə Şurasının sədri Mikayıl Cabbarov “SOCAR Türkiyə”nin törəmə müəssisəsi olan STAR neft emalı zavodunun Dünya İqtisadi Forumunun qabaqcıl istehsal müəssisələrini özündə birləşdirən “Global Lighthouse” şəbəkəsinə daxil edilməsinin və dünyada bu mükafatı alan ilk neft emalı zavodu olmasının əhəmiyyətindən bəhs edib. Mikayıl Cabbarov SOCAR-ın qardaş Türkiyə iqtisadiyyatının inkişafına mühüm töhfə verdiyini məmnunluqla vurğulayıb və Türkiyə İxracatçılar Məclisinin “2021-ci il ixracat çempion-

ları” nominasiyasında “SOCAR Türkiyə”nin 8-ci yerə layiq görülməsinin böyük uğur olduğunu qeyd edib. Həmcinin görüşdə iştirak edən SOCAR-ın birinci vitse-prezidenti, SOCAR prezidenti vəzifəsinin müvəqqəti icraçısı Rövşən Nəcəf, SOCAR-ın dünyada mövcud çağırışları daim diqqətdə saxladığını və öz müəssisələrində təmiz və rəqəmsal enerji texnologiyalarının tətbiqinə üstünlük verdiyini bildirib. Rövşən Nəcəf SOCAR-ın enerji kəçidi, rəqəmsallaşma və innovasiya kimi strateji təşəbbüslərindən bəhs

edərək, “SOCAR Türkiyə”nin rəqəmsallaşma sahəsində əldə etdiyi uğurların bu strategiyanın əsas tərkib hissəsi olduğunu vurğulayıb.

Sonra nümayəndə heyəti “SOCAR Türkiyə”nin ofisində Azərbaycanın neft salnaməsindən bəhs edən müzəydə olub.

Beş ayda hərrac vasitəsilə 11 faydalı qazıntı yatağı istismara verilib

Ölkəmizdə özəlləşdirmə sahəsində prosedurların sadələşdirilməsi, hərracların elektron müstəviyə keçidi, o cümlədən bu sahədə onlayn xidmətlərin təbiiqi, özəlləşməyə çıxarılan dövlət əmlakının müxtəlifliyi investorların, alıcıların daha çox cəlb edilməsinə istiqamətlənib. İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Əmlak Məsələləri Dövlət Xidməti tərəfindən 2022-ci ilin yanvar-may ayları ərzində 33 hərrac keçirilib. Hərraclarda 13 səhmdar

cəmiyyətinin səhm paketi, 9 kiçik dövlət müəssisəsi və obyekt, 1 yarımqıç tikili, 273 nəqliyyat vasitəsi özəlləşdirilib. Xidmətdən bildirilib ki, cari ilin ilk 5 ayı ərzində hərraca çıxarılmış dövlət əmlakı üzrə 187 elektron sifariş qəbul edilib, hərraclarda iştirak etmək məqsədilə “Elektron hərrac” proqram təminatı vasitəsilə 55 onlayn qoşulma reallaşib. 2022-ci ilin yanvar-may ayları ərzində hərrac vasitəsilə 11 faydalı qazıntı yatağı istismara verilib.

Bu ilin yanvar-may ayları ərzində özəlləşdirmədən dövlət büdcəsinə daxilolmalar 17,7 milyon manatdan çox olub. Beş ayda dövlət əmlakının icarəyə verilməsi sahəsində yüksək nəticələr əldə edilib. Daşınmaz dövlət əmlakının səmərəli istifadə edilməsi və icarədən yayınnmış obyektlərin icarəyə cəlb edilməsi məqsədilə aparılmış nəzarət və maarifləndirmə tədbirləri nəticəsində bağlanmış icarə müqavilələrinin sayında artım qeydə alınıb. Belə ki, ilin ilk 5 ayı ərzində ümumilikdə 1539 yeni icarə müqaviləsi bağlanmış. Bundan 393-ü qeyri-yaşayış sahələri üzrə, 1146-sı isə torpaq sahələrinə dair olub. 2021-ci ilin yanvar-may ayları ilə müqayisədə yeni icarə müqaviləsi 987 ədəd və ya 2,8 dəfə çoxdur. Daşınmaz dövlət əmlakının (qeyri-yaşayış və torpaq sahələrinin) icarasından bu ilin ilk 5 ayı ərzində dövlət büdcəsinə ümumilikdə 10,3 milyon manata yaxın vəsaitin ödənilməsi təmin olunub. Beləliklə, bu ilin yanvar-may ayları ərzində dövlət əmlakının özəlləşdirilməsindən və icarasından ümumilikdə 28 milyon manat vəsait büdcəyə ödənilib.

Azərbaycanın biznes və investisiya imkanları Londonda təqdim olunub

Londonda Azərbaycan Respublikasının Hökuməti ilə Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Birləşmiş Krallığının Hökuməti arasında iqtisadi əməkdaşlıq üzrə Birgə Hökumətlərarası Komissiyaın 5-ci iclası çərçivəsində “Doing business in Azerbaijan” mövzusunda panel müzakirələr keçirilib. AZPROMO-dan bildirilib ki, Ələt Azad İqtisadi Zonası, BP və Britaniya Palatasının nümayəndələrinin iştirak etdiyi müzakirələr biznes mühitinin davamlı yaxşılaşdırılması, qarşılıqlı investisiyaların artırılması, enerji kəçidi, rəqəmsal iqtisadiyyat və infrastruktur kimi sahələrdə əməkdaşlığa həsr olunub. AZPROMO-nun rəhbəri Yusif Abdullayev Azərbaycan iqtisadiyyatı, ölkəmizin Böyük Britaniya ilə iqtisadi-ticarət əlaqələrinə dair məlumat verib. Qeyd edilib ki, ölkəmizdə uğurla həyata keçirilən sosial-iqtisadi siyasət

nəticəsində davamlı iqtisadi inkişafa nail olunub, əlverişli biznes və investisiya mühiti yaradılıb, artan maliyyə imkanları ölkəmizi investora çevirib. AZPROMO-nun rəhbəri Böyük Britaniya iş adamlarını ölkəmizdə yara-dılmış əlverişli biznes və investisiya mühitindən yararlanmağa, Azər-baycan sahibkarları ilə fəal əməkdaşlığa dəvət edib. Tədbir çərçivəsində müzakirələr aparılıb, iştirakçıların sualları cavablandırılıb.

Fuad Mahmud oğlu Hacızadə 19 iyun 1952-ci ildə Siyəzən şəhərində qulluqçu ailəsində anadan olmuşdur. 1974-cü ildə Rusiyanın məşhur ali təhsil ocaqlarından olan Leningrad (indiki Sankt-Peterburq) Dövlət Universitetinin Riyaziyyat-mexanika fakültəsini bitirmişdir. Həmin ildən Milli Aerokosmik Agentliyində (MAKA) əmək fəaliyyətinə başlamışdır. 1981-1982-ci illərdə Moskva şəhərində SSRİ Elmlər Akademiyasının Atmosferin Fizikası İnstitutu, Okeanologiya İnstitutu və sonra Kosmik Tədqiqatlar İnstitutunda uzunmüddətli ezamiyyətlərdə olub. Agentlikdə mühəndis vəzifəsindən baş direktorun birinci müavini vəzifəsinədək yüksəlmiş, uzun illər (1991-2008) MAKA Ekologiya İnstitutuna rəhbərlik etmişdir. 2009-2011-ci illərdə Azərbaycan Respublikası Fövqəladə Hallar Nazirliyinin yenidən yaradılmış Akademiyasında rəis müavini (prorektor) vəzifəsində çalışmışdır. 29 iyun 2011-ci il - iyun 2017-ci il tarixlərində AR FHN-in Elm və Tədris məsələləri üzrə şöbəsinə rəhbərlik etmişdir. 2017-ci ildən isə AMEA Geologiya və Geofizika İnstitutunda çalışır.

Azərbaycanda Yer in aerokosmik tədqiqatlarında cığır açarlardan biri olan professor F.Hacızadə ilk elmi adına Moskvada, keçmiş SSRİ Elmlər Akademiyasının Kosmik Tədqiqatlar İnstitutunda apardığı araşdırmalar nəticəsində nail olmuşdur. 1983-cü ildə "Yerin "Meteor-28" süni peykindən alınan infraqırmızı spektrlər əsasında atmosferin kiçik qaz komponentlərinin həcmnin təyini" mövzusunda namizədlik dissertasiyasını müdafiə edərək, fizika-riyaziyyat elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır.

Apardığı nadir aerokosmik tədqiqatlar və eksperimentlər istedadlı alimə global miqyasda aktuallaşan ətraf mühit və ekologiya problemlərini daha dərinləndirən, onların həlli istiqamətində səmərəli elmi-praktiki işlər görmək imkanı vermişdir. Azərbaycan və xaricdə bu mövzulara həsr edilən seminar, konfrans və simpoziumların təşkilatçısı və fəal iştirakçısı olan F.Hacızadənin elmi məruzə və çıxışları daim böyük maraqla qarşılanmış, yüksək dəyərləndirilmişdir. O,1993-cü ildə Bakı şəhərində keçirilən "Ekologiyanın müasir problemləri: onların həlli yolları" adlı, ətraf mühitin problemlərinin həllinə həsr edilmiş respublikada ilk beynəlxalq elmi konfransın təşkilatçısı olmuşdur. 1998-ci ildə Avstriyanın Qrats şəhərində BMT tərəfindən "Yerin təbii ehtiyatlarının tədqiqi və müasir kosmik texnologiya" mövzusunda keçirilən beynəlxalq simpoziumda F. Hacızadənin Azərbaycanı ətraf mühitin aerokosmik üsullarla öyrənilməsi sahəsində aparılan işlər barədə məruzəsi böyük maraqla qarşılanmışdır. Tarunmuş alim 2000-ci ildə Rusiyanın Sankt-Peterburq şəhərində "Beynəlxalq radiasiya" simpoziumunda geniş elmi məruzə ilə çıxış etmişdir.

Bir sıra xarici ölkələrdə, o cümlədən Rusiyada, Almaniyada, Türkiyədə, Avstriyada, İranda, Ukraynada, Sinqapurda dəfələrlə elmi ezamiyyətlərdə olan F.Hacızadə özünün parlaq istedadı, geniş erudisiyası, yaradıcılıq əzmi ilə hər yerdə, həmşə Azərbaycan elmini layiqincə təmsil etmiş, öz həmkarları arasında dərin hörmət və ehtiram qazanmışdır.

Respublikamızda və xaricdə 180-dən artıq dəyərli elmi məqaləsi və əsəri çapdan çıxan alimin 1997-ci ildə nəşr etdirdiyi "Atmosferin ekoloji monitorinqi" adlı sanballı monoqrafiyası onun çoxillik gərgin zəhmətinin bəhrəsi olmuşdur. O, atmosferin ekoloji monitorinqi sahəsində apardığı dəyərli tədqiqatları və aldığı elmi nəticələri yekunlaşdıraraq, 1998-ci ilin noyabr ayında "Atmosferin ekoloji monitorinqi üçün cihazların və üsulların işlənməsi" mövzusunda doktorluq dissertasiyasını uğurla müdafiə etmişdir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Azərbaycanda aerokosmik tədqiqatlar sahəsində əlli ilə yaxın çalışan texnika elmləri doktoru, respublikanın əməkdar mühəndisi, professor Fuad Mahmud oğlu Hacızadənin 70 yaşı tamam olur. Onun keçdiyi şərafli ömür yolu, zəngin elmi-pedaqoji və praktiki fəaliyyəti, geniş intellektual imkanları, yaradıcılıq

Zamanı qabaqlayan alim

yanında Ali Attestasiya Komissiyasının qərarı ilə Fuad Hacızadəyə 1999-cu ilin fevral ayında texnika elmləri doktoru alimlik dərəcəsi verilmişdir.

Professor F.M.Hacızadə tutduğu vəzifələrdə, çalışdığı sahələrdə əzmkarlıq, yüksək bilik və səriştə, bacarıq, novatorçuluq və peşəkarlıq göstərmişdir. O, çalışdığı sahələrdə bir sıra mühüm elmi-texniki layihələrə rəhbərlik etmişdir. Belə ki, 1990-cı ildə Naxçıvanda keçirilən "Naxçıvan-1990" aerokosmik eksperimentin rəhbəri, Milli Aerokosmik Agentliyinin baş direktoru, mərhum akademik Tofiq İsmayilovun müavini olmuşdur. 1992-ci ildə Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin xüsusi tapşırığı əsasında MAKA Ekologiya İnstitutu tərəfindən Fuad Hacızadənin rəhbərliyi ilə Qarabağın dağlıq ərazilərində erməni separatçıları tərəfindən gizli salınmış hərbi təyinatlı yolların və ərazidə yerləşdirildikləri hərbi obyektlərin aşkar edilməsi məqsədi ilə aerofotoçəkiliş işləri aparılmışdır. Bu işlərdə AN-30 tipli təyyarədə quraşdırılmış, Ekologiya İnstitutuna məxsus Karl-Seys istehsalı və SSRİ-də yeganə olan MKF-6 aerofotoaparından istifadə edilmişdir. Aerofotoçəkiliş işləri aparılan zaman Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinə zəruri, faydalı məlumatlar təqdim olunmuşdur.1992-ci ildə Geodeziya və Kartoqrafiya Komitəsinin sifarişlə Azərbaycan Respublikasının sərhədlərinin dəqiqləşdirilməsində zəruri olan aerofotomateriallar əldə etmək məqsədilə respublikamızın sərhəd ərazilərinin aerofotoçəkiliş işləri aparılmışdır.

1991-1994-cü illərdə Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin tapşırığına əsasən Respublikanın bir sıra rayonlarının torpaq tədqiqatlarının aparılmasını, aerofotoçəkilişlər əsasında inzibati rayonların sərhədlərini müəyyənləşdirmək məqsədilə rəhbər olduğu Ekologiya İnstitutunun mütəxəssisləri torpaqların inventarizasiyası işlərini yerinə yetirib. Həmçinin, onun rəhbərliyi altında Xəzər dənizinin ekoloji atlasının elementlərinin işlənilməsi (2002-ci il), Ağsəron yarımadasının kompleks ekoloji atlasının elementlərinin işlənilməsi (1999-2001-ci illər), Azərbaycan Beynəlxalq Əməliyyat Şirkətinin (ABŞ) sifariş əsasında Bakı-Supsa neft kəmərinin ekoloji təhlükəsizlik məsələlərinin işlənilməsi (1997-ci il), Vahid dövlət ekoloji monitorinq sisteminin elmi əsaslarının işlənilməsi (2006-2007-ci illər), qonşu ölkələrdən ötürülən zərərli maddələrin transsərhəd daşınmalarının nəzarət sisteminin elementlərinin işlənilməsi (2006-2007-ci illər), "Lukoil" MMC şirkətinin Azərbaycan Respublikası ərazisində "Ekoloji monitorinq istehsalat sisteminin işlənilməsi" (2007-ci il) kimi irimiqyaslı elmi-praktiki layihələr həyata keçirilmişdir.

Professor F.M.Hacızadə bir sıra aparıcı elm təşkilatları, o cümlədən RF Elmlər Akademiyasının Kosmik Tədqiqatlar İnstitutu ilə əlaqələrini indiyədək saxlamaqdadır. 2021-ci ilin noyabr ayında Moskva şəhərində Rusiya Elmlər Akademiyasının Kosmik Tədqiqatlar İnstitutunda Ümumrusiya "Yerin məsafədən zondlaşdırılması problemləri" konfransında, 23 dekabr 2021-ci il tarixində iqlim dəyişmələ-

əzmi ilə vətən elminin inkişafı, o cümlədən aerokosmik tədqiqatlar, ekoloji və fəvqəladə hallar üzrə problemlərin öyrənilməsi və həlli, bu sahələrdə gənc mütəxəssislərin hazırlanması çox böyük və əhəmiyyətli işlər görmüş vətənpərvər alim-vətəndaşı göz önündə canlandırır.

rinin səbəblərindən olan CO₂ - karbon dioksid və metan - CN₄ qazlarının konsentrasiyalarının peyk-lərdən ölçmə üsullarının və vasitələrinin inkişafına həsr olunmuş seminarla iştirak etmişdir.

Bu ilin may ayında Bakı şəhərində keçirilən "TEK-NOFEST Azərbaycan" festivalında alimin kosmosda mövcud olan kosmik zibil probleminin həllinə yönəlməli layihəsi təqdim edilib.

Qeyd edək ki, 2008-ci ildən 2013-cü ilədək professor F.M.Hacızadə Azərbaycan Respublikasının Rəhbər və informasiya texnologiyaları nazirinin əmri ilə (Əmr N 14 30.01.2008) Azərbaycan Respublikasının ilk milli telekommunikasiya - "AZƏRSPEYS" peykinin hazırlanması, orbitə buraxılması, orbital mövqenin və tezliklərin əldə olunması üzrə işçi qrupunun üzvü olmuşdur.

Professor F.M.Hacızadə 1999-cu ildən Beynəlxalq Ekoenergetika Akademiyasının həqiqi üzvüdür. O, Rusiya Federasiyasının üç elmlər akademiyasının həqiqi üzvü seçilmişdir: Rusiya Təbiət Elmləri Akademiyasının həqiqi üzvü (Российская Академия Естественных Наук РАЕН - 2012-ci ildən), Tibbi-Texniki Elmlər Akademiyasının (Rusiya Federasiyası) üzvü (Академия медико-технических наук - 2013-ildən), Beynəlxalq Ekologiya və Həyat Fəaliyyətinin Təhlükəsizliyi Akademiyasının (Rusiya Federasiyası) həqiqi üzvü - 2017-ci ildən. 2007-2018-ci illərdə o, Sankt-Peterburq şəhərində nəşr edilən nüfuzlu "BIOSEFERA" (Междисциплинарный научный и прикладной журнал «БИОСЕФЕРА») jurnalı redaksiyasının üzvü olmuşdur. Hal-hazırda FHN-in "Təhlükəsiz həyat" jurnalının redaktorunun müavini.

Professor F.M.Hacızadə ekologiya və həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyi, habelə kosmik tədqiqatlar sahəsində apardığı səmərəli araşdırmalarına görə 11 sentyabr 2018-ci il tarixində Ekologiya və Həyat Fəaliyyətinin Təhlükəsizliyi Beynəlxalq Elmlər Akademiyasının M.V.Lomonosov adına medalı ilə təltif edilmişdir.

Professorun rəhbərliyi altında texnika üzrə yeddi fəlsəfə doktorluq və bir elmlər doktorluq dissertasiyaları müdafiə edilmişdir. Hal-hazırda beş doktorantın elmi rəhbəridir. O, 1999-cu ildən etibarən MAKA və AMEA elmi-tədqiqat institutlarının müdafiə sularının üzvü, 2011-2015-ci illərdə Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetində "Fəvqəladə hallar və həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyi" istiqaməti üzrə bakalavr və magistratura səviyyələrində təşkil olunmuş dövlət attestasiya komissiyalarının sədri kimi fəaliyyət göstərmişdir. Görkəmli alim elmi-təşkilatçılıq fəaliyyəti ilə yanaşı, pedaqoji sahədə də çalışmışdır. Belə ki, Bakı Dövlət Universitetində, Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetində, Azərbaycan Texniki Universitetində, Sumqayıt Dövlət Universitetində, Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetində və Fəvqəladə Hallar Nazirliyinin Akademiyasında **"Yerin aerokosmik tədqiqatları", "Ekologiya" və "Fəvqəladə hallar"** elmlərindən tələbələrə mühazirələr oxumuşdur, gənc mütəxəssislərin hazırlanması

Professor Fuad Hacızadə

işinə sanballı töhfələr vermişdir. Hal-hazırda F.M. Hacızadə Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetinin "Ekologiya" kafedrasının professorudur. Fuad müəllimin çoxşaxəli fəaliyyətinin bir istiqaməti də ölkəmizin ictimai-siyasi həyatı ilə bağlıdır. 1993-cü ilin mart ayından Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) üzvü kimi o, ulu öndər Heydər Əliyevin xalqımıza misilsiz nailiyyətlər qazandıran siyasi-ideoloji xəttinə sədaqətlə xitmət edir, partiyanın cəmiyyət həyatında rolunun daim artırılması üçün fədakarlıqla çalışır. F.Hacızadə 1999-2005-ci illərdə YAP Binəqədi rayon təşkilatının sədri olmuşdur. YAP-ın I və II qurultaylarında isə Partiyanın Siyasi Şurasının üzvü seçilmişdir.

Respublikanın Əməkdar mühəndisi, texnika elmləri doktoru, professor Fuad Mahmud oğlu Hacızadə vətənimizi, xalqımızı ürəkdən sevən, milli inkişafımız üçün özünəməxsus əzmkarlıqla çalışan, təvazökar alimlərdən, ziyalılardandır. O, müasir düşüncəli, yenilikçi bir elm adamı kimi zamanı qabaqlayaraq, bütün ömrünü təkcə Azərbaycanda deyil, dünyada nisbətən təzə təşəkkül tapan bir sahəyə həsr etmiş, bu sahədə böyük uğurlar qazanmışdır. Bu gün professor Fuad Hacızadənin dünyanın elmi ictimiyəti tərəfindən tanınmış qəbul edilməsi vətənimizə, xalqımıza başucalıq gətirir. Yaxınları, dostları, həmkarları onun qazandığı uğurlardan qürur və iftixar hissi duyur.

Professor F.M.Hacızadənin 70 yaşı tamam olur. **Bu günlərdə onun adına Rusiya Federasiyasının Hidrometeorologiya və Ətraf Mühitin Monitorinqi Federal xidmətinin rəhbərliyindən, Rusiya Elmlər Akademiyasının Kosmik Tədqiqatlar İnstitutunun rəhbərliyindən, Sankt-Peterburq Dövlət Universitetindən, Rusiya Təbiət Elmlər Akademiyasından və Beynəlxalq Ekologiya və Həyat Fəaliyyətinin Təhlükəsizliyi Akademiyasından təbriklər gəlmişdir.** Deyirlər, 70 illik ömür müdriklik xəzinəsidir. Fuad müəllimin bu sərvətdən qarşıdakı uzun illər ərzində də bacarıqla istifadə edəcəyinə, öz elmi-yaradıcı istedadı, zəngin həyat təcrübəsi, fenomenal işgüzarlığı ilə xalqımıza, vətənimizə diqqətəlayiq xidmətlər göstərəcəyinə əminik. Onu yubileyi münasibətilə səmimi qəlbdən təbrik edir, möhkəm cansağlığı, elmi və xidməti fəaliyyətində yeni-yeni uğurlar diləyirik.

Akademik Əkbər Feyzullayev

Ekoloji məsələlər üzrə işçi qrupun "Ağıllı kənd"də iclası keçirilib

Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərində məsələlərin mərkəzləşdirilmiş qaydada həll edilməsi üçün yaradılmış Əlaqələndirmə Qərarlarının nəzərdə fəaliyyət göstərən İdarəlararası Mərkəzin Ekoloji məsələlər üzrə işçi qrupun Zəngilan rayonunun Ağalı kəndi ərazisində inşa edilmiş "Ağıllı kənd"də iclası keçirilib.

İclasda işçi qrupda təmsil olunan müvafiq dövlət qurumlarının nümayəndələri və Şərq Zəngəzur iqtisadi rayonuna daxil olan Zəngilan rayonunda Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəsi iştirak edib.

İşçi qrup üzvlərinə işğaldan azad edilmiş rayonlarda bərpa-quruculuq işlərində istifadə ediləcək yerli tikinti və

inşaat materialları yataqlarının yenidən qiymətləndirilməsi ehtiyatları, bu ərazilərdə ətraf mühitin sağlamlaşdırılması və xüsusi mühafizə olunan təbiət əraziləri şəbəkəsinin, nadir təbiət komplekslərinin və obyektlərinin təbii vəziyyətdə qorunub saxlanılması istiqamətində görülən işlər, yerüstü su ehtiyatlarının qiymətləndirilməsi, eləcə də transsərhəd çayların çirkəlmə vəziyyətinin öyrənilməsi məqsədilə keçirilən monitorinqlər, ekoloji bərpa layihələri ilə bağlı aparılan minatəmizləmə fəaliyyəti barədə məlumat verilib.

İclas zamanı habelə Zəngilan rayonunda ərazilərin bərpası, yenidən qurulması, dayanıqlı inkişafının təmin olunması və əhalinin böyük qaydışı istiqamətində həyata keçirilən və planlaşdırılan tədbir-

lərin təşkili üçün nümayəndəlik tərəfindən qaldırılan məsələlər ətrafında müzakirələr aparılıb.

Müzakirələr zamanı Oxçuçayın transsərhəd çirkəlməsinin qarşısının alınması, ekosistemin bərpası, suyun keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması üçün elmi cəhətdən əsaslandırılmış tədbirlərin müəyyənləşdirilməsi və müvafiq təkliflərin hazırlanması üçün Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının aparıcı qurum kimi müəyyən edilməsi və Oxçuçay hövzəsində kompleks elmi-tədqiqat işlərinin aparılmasının zəruriliyi vurğulanıb.

İşçi qrup üzvləri Zəngilan rayonunun Ağalı kəndi ərazisində inşa edilmiş "Ağıllı kənd" in infrastrukturunu, idarəetmə məsələləri, ekoloji dost texnologiya-

ların tətbiqi, tullantıların idarə olunması, eləcə də rayon ərazisində aparılan yaşıllaşdırma işləri, o cümlədən rayonun girişində terras ərazidə əkilmiş müxtə-

lifcinsli ağaclara qulluq, payız əkininə hazırlıq, mövcud yaşıllıqların mühafizəsi üçün aparılan inventarizasiya işləri və perspektiv planlar ilə tanış olublar.

Maliyyə Nazirliyi daxili bazardan 20 milyon manat cəlb etdi

14 iyun 2022-ci il tarixində Bakı Fond Birjasında Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin

AZ0105016940 ISIN-li, 20 milyon manat həcmində, 728 gün tədavi müddətli dövlət ortamüddətli istiqrazlarının (DOİ) yerləşdirilməsi üzrə hərrac keçirilib. Birjanın yaydığı məlumata görə, hərrac zamanı 14 investor tərəfindən qiymət intervalı 93.6476 AZN (8%) və 99.2466 AZN (4.9%) olan 22 sifariş təqdim edilib. Maliyyə Nazirliyinin qərarına əsasən istiqrazların kəsmə qiyməti 98.7795

AZN (5.15%), orta ölçülmüş qiyməti isə 99.0048 AZN (5.0292%) müəyyən edilib. Sifarişlərin nominal qiymətlə ümumi məbləği 101 milyon 111 min 600 manat, yerləşdirilmiş həcmi isə 20 milyon manat təşkil edib. Hərrac iştirakçıları 16 iyun 2022-ci il (T+1) tarixinədək istiqrazların alışı üzrə öhdəliklərini icra etməlidirlər. İstiqrazların ödəmə tarixi 11 iyun 2024-cü il.

Elektron ticarət qaydasında alınan mallara, işlərə və xidmətlərə görə vergi tutulurmu?

Azərbaycan Respublikasının "Elektron ticarət haqqında" 10 may 2005-ci il tarixli 908-İIQ nömrəli Qanununun 1.0.1-ci maddəsinə əsasən, elektron ticarət - informasiya sistemlərində istifadə edilməklə malların alqı-satqısı, xidmətlərin göstərilməsi və işlərin görülməsi (o cümlədən, internet şəbəkəsi vasitəsi ilə elektron kitabların, musiqinin, audio-video materialların, qrafik təsvirlərin, virtual oyunların, program təminatlarının yüklənməsi, reklamların yerləşdirilməsi, digər analogi iş və xidmətlər) üzrə həyata keçirilən fəaliyyətdir.

Vergi Məcəlləsinin 169.3-cü maddəsinin müddəə-

larına görə, vergi orqanlarında uçotda olmayan şəxslər tərəfindən qeyri-rezidentdən elektron ticarət qaydasında işlərin və xidmətlərin alınmasına görə edilən ödənişlərdən ödəməni həyata keçirən yerli bank, xarici bankın Azərbaycan Respublikasındakı filiali və ya poçt rabitəsinin milli operatoru tərəfindən alınmış vəsaiti hesabına 18 faiz dərəcə ilə ƏDV hesablanmalı və ödənilməlidir.

Elektron ticarət qaydasında alınan mallara görə qeyri-rezidentə ödənilən məbləğdən yerli bank və ya xarici bankın Azərbaycan Respublikasındakı filialları tərəfindən ƏDV tutulmur.

17-29 iyun 2022-ci il

Азербайджан может стать гидрохабом

Об этом сказала в среду экс-вице-президент Exxon Mobil Жан Бадершнайдер.

Она отметила, что у Азербайджана имеются большие возможности для производства солнечной и ветровой энергии.

«Энергетические ресурсы страны обеспечивают ее экономическую независимость. Азербайджан имеет большой потенциал, связанный с возобновляемой энергией», - добавила Бадершнайдер.

Азербайджан перевыполнил обязательства по сделке ОПЕК+

В мае 2022 года суточная добыча нефти (включая конденсат) в Азербайджане составила 679,9 тысячи баррелей, из которых 571,3 тысячи баррелей пришлось на сырую нефть,

а 108,6 тысяч баррелей - на конденсат, сообщает в среду Trend со ссылкой на министерство энергетики Азербайджана.

Отметим, что в соответствии с решением, принятым на 27-м заседании министров стран ОПЕК+, суточную добычу сырой нефти в Азербайджане в мае 2022

года предусматривалось увеличить на семь тысяч баррелей - до 688 тысяч баррелей, а обязательства по сокращению предусматривались на уровне 30 тысяч баррелей. Таким образом, Азербайджан выполнил обязательства в рамках соглашения ОПЕК+ на 120,4 процента.

Азербайджан превращается в основного экспортера электроэнергии

Мощность и потенциальные возможности энергосистемы в целом являются важным критерием энергетической безопасности каждой страны. Учитывая эту реальность, главной целью шагов, предпринятых за последние 19 лет в области модернизации энергетического хозяйства Азербайджана, является обеспечение экономики и граждан страны устойчивой, качественной, надежной электроэнергией.

Участие Президента Азербайджана Ильхама Алиева в открытии 10 июня в Баку 110/35/10-киловольтной новой подстанции ОАО “Азеришгы” и Главного центра цифрового управления сетями, еще раз подтверждает устойчивый и последовательный характер мер по модернизации энергетического хозяйства страны. Было отмечено, что новая подстанция, возведенная вблизи площади Физули на территории Ясамальского района столицы, построена для удовлетворения стремительно растущего спроса города Баку на электроэнергию, обеспечения надежности и устойчивости энергоснабжения.

С участием главы азербайджанского государства 8 февраля 2022 года был осуществлен ввод в эксплуатацию узловой подстанции “Яшма”, имеющей стратегическое межгосударственное значение, 11 февраля - входящих в энергетический узел “Тобу” подстанции “Тобу” и 385-мегаваттной электростанции “Тобу”, а также в том же месяце были сданы в эксплуатацию подстанции “Агдам-1”, “Агдам-2”, Центр цифрового управления региональной электрической сети “Карабах” и подстанция “Агдамбеди”,

что дает серьезные основания говорить о том, что 2022 год станет решающим с точки зрения модернизации энергетической системы.

Инфраструктурные проекты, реализуемые в направлении модернизации энергетической системы, увеличения генерирующих мощностей, имеют важное значение с точки зрения улучшения деловой и инвестиционной среды в стране, удовлетворения растущих потребностей субъектов предпринимательства в электроэнергии.

За последние 20 лет в результате особого внимания Президента Ильхама Алиева в этой сфере общая генерирующая мощность энергетической системы Азербайджана достигла 8 тысяч мегаватт, Азербайджан превратился из страны-импортера в страну-экспортера энергии.

Достаточно подчеркнуть, что в 2021 году были построены или восстановлены и сданы в эксплуатацию 23 электростанции, подстанции. В этой связи важное значение имеют 500-киловольтная подстанция “Абшерон”, стратегически важные 220-киловольтные подстанции “Хырдалан” и “Товсан”, а также системно значимые 110-киловольтные подстанции “Бинагади”, “Хырдалан-2”, “Маштага”, “Сураханы”. То, что сегодня полностью обеспечивший свою энергобезопасность Азербайджан уделяет большое внимание другим альтернативным проектам, еще больше расширяет возможности в этой сфере. Все это не только укрепляет энергобезопасность страны, но и превращает ее в одного из основных экспортеров в этой сфере.

Обсуждены возможности расширения деятельности SOCAR в Турции

Делегация во главе с министром экономики Азербайджана, председателем Наблюдательного совета SOCAR Микаилом Джаббаровым, находящаяся с визитом в Турции, встретила с министром энергетики и природных ресурсов Турции Фатихом Донмезом.

Председатель Наблюдательного совета SOCAR подчеркнул высокий уровень стратегического сотрудничества между двумя странами, отношения крепкой дружбы с братской Турцией, торгово-экономическое и энергетическое партнерство. Джаббаров рассказал о проектах, реализуемых SOCAR в Турции, отметил вклад ветровой электростанции Petkim в увеличение потенциала возобновляемых источников энергии в Турции и значительное сокращение выбросов углерода.

Министр энергетики и природных ресурсов Турции Фатих Донмез отметил дружеские и братские отношения и партнерство на высоком уровне между двумя странами, а также коснулся таких вопросов, как дальнейшее укрепление турецко-азербайджанского сотрудничества, участие Турции в качестве инвестора в будущих проектах в Азербайджане по увеличению добычи газа.

В МИРЕ

Россию выдавливают, а ее доходы растут ВАШИНГТОН ГОТОВИТСЯ К ЭКСТРЕННЫМ МЕРАМ

Западные санкции, направленные на ограничение экспорта российской нефти, привели на данный момент к обратному эффекту: цены на нефть растут, потребители в западных странах, и особенно, в США, вынуждены платить за бензин больше, что лишь ускоряет и без того высокие темпы инфляции.

В то время, как Россия, сократившая из-за санкций производство, хоть и продает нефть по бросовым ценам, зарабатывает на этом больше, чем когда-либо прежде. Мало того, Россия постепенно вытесняет с рынка дешевой нефти Иран, который также находится под прессом западных санкций.

В настоящее время Москва продает на азиатских рынках нефть со скидкой в 30 долларов за баррель – на 10 долларов больше, чем предлагает покупателям Иран. В результате, по данным компаний, следящих за движением нефтяных танкеров, из-за конкуренции с Россией на рынках Азии доходы Ирана от продажи нефти и газа сократились вдвое.

Представитель Kepler Data, крупной компании по обслуживанию танкеров, заявил, что в мае Иран перекачивал в сутки только 400 тысяч баррелей нефти и газового конденсата, тогда как в апреле этот показатель составлял 820.000, а в марте – 908.000 баррелей.

По утверждению экспертов Kepler Data, только в прошлом месяце остались невостребованными 40 миллионов баррелей иранской нефти. Всего же за апрель 2022 года экспорт нефти и нефтепродуктов Ирана составил 933.000 тысяч баррелей в день, что на треть меньше, чем в марте. Что же касается прошлого месяца, то Иран продавал

630.000 баррелей в день Китаю, 110.000 баррелей Сирии и менее 40.000 баррелей в Объединенные Арабские Эмираты. Остальные покупатели иранской нефти неизвестны.

Согласно отчету ОПЕК, опубликованному 14 июня, Россия, которая, как и Иран, вынуждена из-за санкций сократить добычу нефти, будет добывать ежедневно до 10,63 миллиона баррелей нефти, то есть, на 250.000 баррелей в сутки меньше, чем до введения санкций. В то же время, аналитики ОПЕК прогнозируют, что к концу 2022 года мировой спрос на нефть вырастет на 3,36 миллиона баррелей в сутки и превысит допандемийные показатели. А это значит, что рост цен в результате повышения спроса на мировом рынке компенсирует России сокращение производства. Вследствие чего возникает резонный вопрос: за что же тогда боролись США, вводя против России нефтяное эмбарго?

По словам заместителя министра финансов США Уолли Адейемо, речь идет о временной проблеме, которую Соединенные Штаты и их союзники должны решить как можно быстрее. Выступая перед членами подкомитета Сената США, Адейемо признал, что более низкие объемы производства и экспорта российской нефти были уравновешены более высокими ценами на «черное золото» и теперь, чтобы свести к минимуму выгоды Москвы, Соединенные Штаты обсуждают со своими европейскими и азиатскими партнерами рыночные механизмы, которые позволят ввести ограничения на ставки, выплачиваемые за российскую нефть.

Как известно, в апреле США и Великобритания запретили импорт нефти из России, а несколько недель назад Евросоюз объявил шестой пакет антироссийских санкций, ограничивающих экспорт этого сырья и запрещающих российским танкерам вход в европейские порты. По оценкам экспертов Евросоюза, шестой пакет санкций ЕС приведет к потере Россией одной трети чистой экспортной выручки.

В то же время, не следует забывать, что, помимо нефти, Россия по-прежнему зарабатывает сотни миллиардов долларов в год на экспорте газа в Европу.

Зеленский примет участие в саммитах G7 и НАТО

Президент Украины Владимир Зеленский сообщил, что примет участие в саммитах G7 и НАТО, куда был ранее приглашен официально. Об этом лидер Украины написал в своем Twitter.

«С благодарностью принял приглашение партнеров принять участие в ключевых международных мероприятиях: от федерального канцлера Германии Олафа Шольца – в саммите G7, от генсека НАТО Йенса Столтенберга – в саммите НАТО в Мадриде», - заявил он.

Qarabağın görkəmli simaları

Süleyman Ələsgərov (1924-2000)

Görkəmli bəstəkar, Azərbaycan SSR xalq artisti, Üzeyir Hacıbəyov adına Azərbaycan SSR Dövlət mükafatı laureatı, Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının Qarabağ filialının rəhbəri Süleyman Əyyub oğlu Ələsgərov 22 fevral 1924-cü ildə Şuşada doğulmuşdur.

1948-ci ildə Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasını bitirmişdir. Azərbaycan musiqi sənətinin inkişafı naminə yaradıcılıq səlahiyyəti geniş və çoxşaxəli olmuşdur. Respublika Radio Verilişləri Komitəsində xalq çalğı alətləri orkestrinin dirijoru (1943), Azərbaycan Dövlət Musiqili Komediya Teatrının baş dirijoru, musiqi hissə müdiri (1944-1948), Kinematoqrafiya komitəsinin kinoteatr orkestrlərinin bədii rəhbəri (1949-1951), M.Maqomayev adına Azərbaycan Dövlət Filarmoniyası mahnı və rəqs ansamblının bədii rəhbəri (1951-1952), Asaf Zeynallı adına Bakı Musiqi Texnikumunun direktoru (1952-1954), Respublika Mədəniyyət Nazirliyinin İncəsənət İşləri İdarəsinin rəisi (1954-1956), Azərbaycan Dövlət Musiqili Komediya Teatrının direktoru və baş dirijoru (1960-1971), Ü.Hacıbəyov adına Azərbaycan Dövlət Konser-

vatoriyasında xalq musiqisi, xalq çalğı alətləri kafedrasının müdiri, professoru (1971-1998) vəzifələrində çalışmışdır. Yaradıcılığında operetta janrı əsas yer tutur. "Məhəbbət güllü" (1945), "Ulduz" (1948), "Özümlə bilərik" (1962), "Olmadı elə, oldu belə" (1964), "Milyonçunun dilənçi oğlu" (1966), "Hardasan ay subaylıq" (1968), "Sevindik qız axtarır" (1970), "Həmişəxanım" (1971), "Subaylardan görəsiz", "Gurultulu məhəbbət" operetaları Azərbaycan Musiqili Komediya Teatrının səhnəsində bu gün də oynanılır. Onun "Bahadır və Sona", "Solğun çiçəklər" operaları, bir neçə kantata, "Gənclik" və "Vətən" simfoniyaları, "Bayatı-Şiraz"

simfonik muğamı, simfonik poema və süitaları, 3 tar konserti, 200-ə qədər mahnı və romansları (22 sözsüz mahnı), "Tarantella", "Rəqs-tokkata", "Rondo", "Aşıqvari", qanun aləti üçün yazdığı "Poema" ("Rapsodiya") və digər əsərləri Azərbaycan musiqisinin incilərindəndir. Süleyman Ələsgərov bir çox bədii və sənədli filmlərə musiqi bəstələmişdir. O, "Azərbaycan atları" (1953), "Daşkasan" (1946), "Qabaqcıl sovxozda" (1955), "Qəmbər Hüseynli" (2007), "Musiqişünas" (2001), "Ulduz" (1964), "Aktrisanın təbəssümü" (1974), "Azərbaycan elləri" (1976), "Bəstəkar Süleyman Ələsgərov. Ömrün iki günü" filmlərinin musiqisinin müəllifidir.

Bəstəkar 1972-ci ildən Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının Qarabağ filialının rəhbəri kimi çalışmışdır.

1960-cı ildə "Azərbaycan SSR əməkdar incəsənət xadimi" fəxri adına, 1974-cü ildə "Azərbaycan SSR xalq artisti" fəxri adına layiq görülmüşdür.

1967-ci ildə Üzeyir Hacıbəyov adına Azərbaycan SSR Dövlət mükafatı, 1999-cu ildə "Şöhrət" ordeni ilə təltif edilmişdir. Süleyman Ələsgərov 21 yanvar 2000-ci ildə vəfat etmişdir.

(əvvəli 1-ci səhifədə)

İlk beşliyi "Alphatauri" komandasının fransalı sürücüsü Pyer Qasli (+77.299s) tamamlayıb. Beşlikdə qərarlaşan pilotlar aktivlərinə müvafiq olaraq, 25, 19, 15, 12 və 10 xal yazdırıblar. Bununla da niderlandlı pilot Maks Ferstappen "Formula-1" Azərbaycan Qran-prisində birinci olmaqla cari mövsümdə beşinci qələbəsini qazanıb. Bakıdakı uğur niderlandlı pilotun karyerasında 25-ci qələbədir. Ümumilikdə 152 yürüşdə gücünü sınayan M.Ferstappen ilk qələbəsini 2016-cı ildə İspaniya Qran-prisində qazanmışdır.

Maraqlı idman mübarizəsi şəraitində keçən Qran-pridə 5 sürücü - Karlos Sayns, Şarl Lekler (hər ikisi "Ferrari"), Cou Quanyu ("Alfa Romeo"), Kevin Maqnussen ("Haas") və Lans Strol ("Aston Martin") bolidlərdə yaranan texniki nasazlıq nəticəsində mübarizəni erkən dayandırılıblar.

"Formula-1" Azərbaycan Qran-prisi çərçivəsində Bakıda "Formula-2" yarışları da keçirilib. Bu yarışda hər biri iki pilotla təmsil olunan 11 komanda birincilik uğrunda mübarizə aparıb. İyunun 10-da keçirilmiş sərbəst yürüş "Hitech Grand Prix" komandasının estoniyalı pilotu Yuri Vipsin qələbəsi ilə başa çatıb. İlk üçlüyü "Carlin" komandasının üzvü Liam Louson və "Hitech Grand Prix" komandasının pilotu Markus Armstrong tamamlayıblar.

Həmin gün keçirilmiş sıralama yürüşündə "Hitech Grand Prix" komandasının estoniyalı pilotu Yuri Vips qalib adını qazanıb. "Carlin" komandasının üzvü Liam Louson ikinci, "Prema

Racing"in pilotu Dennis Hauqer üçüncü yeri tutublar. İyunun 11-də keçirilmiş "Formula-2" üzrə sprint yürüşündə "ART Grand Prix" komandasının pilotu Frederik Vesti birinci, "Prema Racing"dən Cehan Daruvala ikinci, "Carlin" komandasının sürücüsü Liam Louson isə üçüncü olublar.

İyunun 12-də isə "Formula-2" üzrə 29 dövrədən ibarət əsas 29 "Prema Racing" komandasının pilotu Dennis Haugerin qələbəsi ilə başa çatıb. "Carlin" komandasının pilotu Logan Sargeant ikinci, "MP Motorsport"un sürücüsü Felipe Druqoviç üçüncü yeri tutublar.

Beləliklə, qarşıya qoyulmuş vəzifə - idman tədbirinin tələb olunan səviyyədə təşkili və onun iştirakçılarının ədalətli mübarizə aparması üçün lazımı şəraitin yaradılması uğurla icra olundu. Bakı Şəhər Halqası əməliyyat şirkəti əlaqədar dövlət orqanları ilə sıx əməkdaşlıq şəraitində idman tədbirini ən yüksək səviyyədə təşkil etdi, "Formula-1" komandalарının və yarış televiziya ilə izləyən yüz milyonlarla moto-idman azarkeşinin rəğbətini qazandı.

"Fitch Ratings" qlobal iqtisadi artımla bağlı proqnozunu azaldıb

Bu barədə agentliyin "Global Economic Outlook" hesabatının iyun buraxılışında bildirilib.

Qeyd olunub ki, qlobal inflyasiya təzyiqləri güclənməkdə davam edir və iqtisadi artıma daha çox mənfi təsir göstərməyə başlayıb. Çindəki son kilidlənmələr qlobal istehsal tədarük zəncirinə təzyiqləri artırır.

Bundan əlavə, Rusiya-Ukrayna müharibəsindən qaynaqlanan enerji və ərzaq təchizatının kəsilməsi Avropa inflyasiyasına gözəlndiyindən daha sürətli təsir edir.

İnflyasiya təzyiqləri xidmət sektorunda, xüsusən də sıx əmək bazarlarının nominal əməkhaqqı artımını artırdığı ABŞ və Böyük Britaniyada da çoxalır.

Agentlik bu və digər faktorları nəzərə alaraq dünya üzrə ÜDM-

in 2022-ci il üçün artım proqnozunu 0,6 faiz bəndi azaldaraq 2,9%-ə endirib.

Bundan başqa, Çində iqtisadi artımın mart ayındakı 4,8%-dən, bu il üzrə 3,7%-ə düşəcəyi proqnozlaşdırılır. "Fitch Ratings" ABŞ üçün proqnozunu isə 0,6 faiz bəndi artıraraq 2,9 faiz, Avrozon üçün isə 0,4 faiz bəndi artıraraq 2,6 faiz səviyyəsində yenidən nəzərdən keçirib.

Agentlik həmçinin, 2023-cü il üçün qlobal iqtisadi artım proqnozunu 0,1 faiz bəndi azaldaraq 2,7%-ə endirib. ABŞ-da artımın 2023-cü ildə 1,5%-ə, 2024-cü ildə isə 1,3%-ə düşəcəyi proqnozlaşdırılır.

"Fitch Ratings" ABŞ-ın Federal Ehtiyat Sisteminin (FES) uçot dərəcəsinə 2022-ci ilin 4-cü rübündə 3%-ə, 2023-cü ilin birin-

ci rübündə isə 3,5%-ə, İngiltərə Bankının faiz dərəcələrini 2022-ci ilin 4-cü rübündə 2%-ə, 23-cü ilin birinci rübündə isə 2,5%-ə qaldıracağını düşündür.

Agentlik Avrozonada qısamüddətli dövrdə inflyasiyanın artdığını nəzərə alaraq, 2022-ci ildə Avropa Mərkəzi Bankının uçot dərəcəsinə 100 faiz bəndi, 2023-cü ildə isə 50 faiz bəndi artıracağını, 2023-cü ilin ikinci rübündə uçot dərəcəsinin 1,5% səviyyəsində formalaşacağını proqnozlaşdırır.

DÜNYA

İsveç son 30 ilin ən yüksək aylıq inflyasiya göstəriciləri ilə üzləşib

Bu məlumat İsveçin Statistika qurumunun son hesablamalarında əks olunub. Məlumat əsasən, may ayında inflyasiya 7,2 faiz təşkil edib ki, bu da İsveçdə 1991-ci ilin dekabrından bəri ən yüksək aylıq inflyasiya səviyyəsidir.

Yüksək inflyasiyanın yaranmasına səbəb olan əsas amil ərzaq məhsullarının, xüsusən də ətin, südün, yumurtanın və pendirin bahalaşması olub. Amma elektrik enerjisi və istirahət xərcləri, eləcə də geyim, mebel, ictimai qida, otellərdə gecələmə qiymətlərinin artması da buna səbəbdir. Qeyd edək ki, digər Avropa ölkələri ilə yanaşı, İsveçdə də son bir ildə ərzaq və xidmətlərin qiymətlərində xeyli artım müşahidə olunub.

Çində cari ildə yanacağın qiyməti 11-ci dəfə bahalaşib

Dünya bazarında xam neftin qiymətinin yüksəlməsi fonunda Çində yanacağın topdan və pərakəndə satış qiymətləri bahalaşib.

Çin Milli İnkişaf və İslahat Komitəsinin qərarına əsasən, iyunun 15-dən etibarən benzin və dizel yanacağının hər tonunun qiyməti müva-

fiq olaraq 390 yuan (57,8 ABŞ dolları) və 375 yuan (55,57 dollar) artırılıb. Ölkənin neft emalı və satışı şirkətlərinə yanacağın topdan və pərakəndə satış qiymətlərinin yeni qərara uyğunlaşdırılması tapşırılıb. Bu, Çində cari ildə yanacağın 11-ci qiymət artımıdır. Çin ABŞ-dan sonra dünyada ikinci ən böyük yanacaq istehlakçısıdır.

Qeyd edək ki, Çində qüvvədə olan qiymət mexanizminə əsasən, dünya bazarında neftin qiyməti hər ton üçün 50 yuandan yuxarı həddə qalxarsa və bu qiymət 10 iş günü ərzində qüvvədə olarsa, Çin hökuməti neft məhsullarının satış qiymətini də müvafiq qaydada artırır.

Rusiya bu il 15 min milyonçu itirə bilər

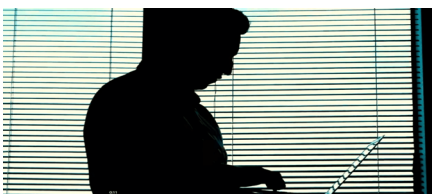
Ukraynanın işğalı ilə əlaqədar tətbiq edilən sanksiyalar səbəbi ilə bu il Rusiyanı tərk edən milyonçuların sayında kəskin artım müşahidə edilir.

İmkanlı şəxslərə xaricə köçməyə yardım edən "Henley & Part-

ners" şirkətinin hesabatına görə, bu il 2019-cu illə müqayisədə Rusiyanı üç dəfə çox milyonçunun tərk etməsi gözlənilir.

Qeyd olunub ki, bu il Rusiyanı sərvəti 1 milyon dollardan çox olan 15 min nəfər tərk edəcək

ki, bu da Rusiya milyonçularının 15%-ə bərabərdir.

Təsisçi: Akademik Ziyad SƏMƏDZADƏ Baş redaktor: Aytən SƏMƏDZADƏ	ELMİ-REDAKSİYA ŞURASI: Ziyad Səmədzadə, Akif Musayev, Vahid Novruzov, Ədalət Muradov, Qüdrət Kərimov, Elşən Hacıadə, Süleyman Qasımov, Mirqasım Vahabov, Bəyalı Ataşov, Məiş Əhmədov, Aydın Hüseynov, Rəsul Balayev, Müşfiq Atakişiyev, Zəhid Məmmədov, Aytən Səmədzadə, Elşad Səmədzadə	Dizayner: Lamiyə NƏBİYƏVA	Redaksiyanın ünvanı: Əliyar Əliyev küçəsi, 7 Redaksiya: +99412 566 09 60 Faks: +99412 514 14 27 Mühasibatlıq: +99412 566 63 08 Dərc olunan materiallardakı fikirlər Azərbaycan dövlətinin mənafeyinə uyğun gəlməlidir. "İQTİSADİYYAT" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılmış və şəhifələnmis, "Azərmedia" MMC mətbəəsində çap edilmişdir. Lisenziya: 022201; İndeks: 0355; Tiraj: 1500
---	---	---	--